

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO

III

MAATALOUS

32

**MAANVILJELYS JA KARJANHOITO
VUONNA 1935.**

HELSINKI 1936

Helsinki 1936. Valtioneuvoston kirjapaino.

Sisällyys:

Tekstiä:

Johdanto.

Pelto- ja niittyalat sekä niiden käyttö.

	Siv.
Pinta-ala	5
Peltoala ja sen käyttö	5
Luonnonniityn ala ja sen käyttö	10

Kylvö, sato ja kulutus.

Kylvömääärät	11
Sääsuhteet	11
Kasvillisuuden kehitys	16
Satomääärät	20
Sato rehuysikköinä	21
Sadon raha-arvo	23
Kulutus	25

Kotieläimet.

Kotieläinten luku	26
Muutokset kotieläinten luvussa vuosina 1931—1935	29
Kotieläimet nautayksiköin	31
Kotieläimet ja väkiluku	31
Kotieläimet ja peltola	33

Meijeriliike.

Meijerien luku ja niiden omistajat	34
Meijerien käyttövoima	35
Meijerien tuotanto	36
Meijerien työntekijän ja työpäivien luku	40

Maataloustyöväen saanti ja palkkaehdot.

Maataloustyöväen saanti	41
Maataloustyöväen palkat	42

Erinäisiä tietoja maanviljelysseuroittain

Yleiskatsauksia

Traduction des en-têtes des tableaux

Taululiitteitä:

Taululiite N:o 1. Peltoala ja sato vuonna 1935:	Siv.
a) Läännittäin ja kihlakunnittain	2
b) Maanviljelysseurojen piireissä	10
Taululiite N:o 2. Luonnonniitty ja niittyheinän sato vuonna 1935:	
a) Läännittäin ja kihlakunnittain	14
b) Maanviljelysseurojen piireissä	15
Taululiite N:o 3. Kotieläimet vuonna 1935:	
a) Läännittäin ja kihlakunnittain	16
b) Maanviljelysseurojen piireissä	20
Taululiite N:o 4. Meijerien luku, omistajat, käyttövoima ja tuotanto vuonna 1935:	
a) Läännittäin ja kihlakunnittain	22
b) Maanviljelysseurojen piireissä	24
Taululiite N:o 5. Meijerien henkilökunta vuonna 1935:	
a) Läännittäin ja kihlakunnittain	26
b) Maanviljelysseurojen piireissä	30
Taululiite N:o 6. Maataloustyväen palkat vuonna 1935:	
a) Läännittäin ja kihlakunnittain	32
b) Maanviljelysseurojen piireissä	36

Johdanto.

Vuoden 1935 tilaston ensiaeisteon keruuseen ja käyttelyyn nähdien on, mikäli aineisto koskee peltoviljelystä ja kotieläimiä, noudatettu samaa edustavaa menettelytapaa kuin v:sta 1921 alkaen — lukuunottamatta vuotta 1929, jolloin toimitettiin yleinen maataloustiedustelu — ja josta menettelytavasta tarkempi selonteko on annettu 1921 vuoden vuosijulkaisussa, jonka tähden tässä vain viittattakoon siihen, mitä mainitun julkaisun johdannossa on esitetty. — Esillä olevassa julkaisussa on sopivissa kohdissa esitetty, paitsi lähinnä edellisen vuoden oloja, myöskin jälkikatsauksia vuosien 1931—35 ja osittain aikaisempiinkin oloihin.

Pelto- ja niittyalat sekä niiden käyttö.

Pinta-ala.

Valtakunnan maalaiskuntain pinta-ala (ilman vesistöjä) oli, tiluslajien mukaan jaettuna, vuosina 1934 ja 1935 sekä keskim. vv. 1931—35 seuraavaa, hehtaareissa:

	v. 1934	v. 1935	Lisäys (+) tai vähennys (—) v. 1934—35	%	vv. 1931—35 keskim.
Peltoa	2,467,882	2,515,403	+47,521	+1.9	2,419,073
Luonnonniittyä	393,918	378,860	-15,058	-3.8	411,264
Muuta alaa	31,389,120	31,356,657	-32,463	-0.1	31,420,583
Yhteensä	34,250,920	34,250,920	—	—	34,250,920

Peltoala ja sen käyttö.

Peltoala jakaantui valtakunnassa eri läänien kesken seuraavasti:

Lääni tai maakunta	v. 1934 Ha	v. 1935 Ha	Lisäys (+) tai vähennys (—) v. 1934—35 Ha	%	v. 1929 ¹⁾	Muutokset vv. 1929—1935 verrattuna alaan v. 1929. %
Uudenmaan . . .	277,209	279,319	+ 2,110	+0.8	260,492	+ 7.2
Turun ja Porin . . .	468,768	473,049	+ 4,281	+0.9	448,017	+ 5.6
Ahvenanmaan . . .	13,245	13,662	+ 417	+3.1	11,710	+16.7
Hämeen	287,043	290,705	+ 3,662	+1.3	273,312	+ 6.4
Viipurin	351,988	365,924	+13,936	+4.0	306,494	+19.4
Mikkelin	130,538	133,179	+ 2,641	+2.0	112,272	+18.6
Kuopion	214,940	222,711	+ 7,771	+3.6	179,821	+23.9
Vaasan	489,824	492,207	+ 2,383	+0.5	467,020	+ 5.4
Oulun	234,327	244,647	+10,320	+4.4	186,081	+31.5
Yhteensä	2,467,882	2,515,403	+47,521	+1.9	2,245,219	+12.0

¹⁾ Yleinen maataloustiedustelu (käsittäen myös kaupungit).

Valtakunnassa oli peltoala niinmuodoin v. 1935 lisääntynyt 47,521 ha:lla, mikä vastaa 1.9 % vuoden 1934 peltoalasta. Suhteellisesti suurin oli peltoalan lisäys Oulun läänissä (4.4 %), Viipurin (4.0 %) ja Kuopion (3.6 %) läänissä ja sitä lähinnä Ahvenanmaalla (3.1 %).

Eri läänien maalaiskuntien pinta-alasta oli pellon osuus v. 1935: Uudenmaan läänissä 24.5 %, Turun ja Porin läänissä 21.6 %, Ahvenanmaalla 9.2 %, Hämeen läänissä 15.8 %, Viipurin läänissä 11.5 %, Mikkelin läänissä 7.7 %, Kuopion läänissä 5.9 %, Vaasan läänissä 12.7 % ja Oulun läänissä 1.5 %. Vastaava prosenttiluku valtakunnalle oli 7.2.

Peltoala valtakunnassa jakautui käyttönsä mukaan vv. 1934 ja 1935 seuraavalla tavalla, hehtaarein ilmoitettuna:

	v. 1934	%	v. 1935	%	Lisäys (+) tai vähenys (—) vv. 1934—35	%	Peltoala v. 1929 tuhna alaan	Muutokset vv. 1929—35 verrattuna alaan v. 1929, %
Syysvehnä	23,354	1.0	24,374	1.0	+ 1,020	+ 4.4	9,345	+ 160.8
Kevätvehnä	27,157	1.1	46,176	1.8	+ 19,019	+ 70.0	4,592	+ 905.6
Ruis	246,457	10.0	241,848	9.6	— 4,609	— 1.9	203,856	+ 18.6
Ohra	131,581	5.3	127,363	5.1	— 4,218	— 3.2	115,084	+ 10.7
Kaura	474,561	19.2	470,977	18.7	— 3,584	— 0.8	434,633	+ 8.4
Sekuli	15,446	0.6	16,116	0.7	+ 670	+ 4.3	7,779	+ 107.2
Herne, papu ja virna	13,938	0.6	15,715	0.6	+ 1,777	+ 12.7	5,253	+ 199.2
Yht. viljakasveilla	932,494	37.8	942,569	37.5	+ 10,075	+ 1.1	780,542	+ 20.8
Peruna	88,312	3.4	82,575	3.3	— 737	— 0.9	69,979	+ 18.0
Rehunauris	15,259	0.6	15,797	0.6	+ 538	+ 3.5	19,886	— 20.6
Muut juurikasvit	10,880	0.4	11,501	0.5	+ 621	+ 5.7	7,149	+ 60.9
Yht. perunalla ja juurikasv.	109,451	4.4	109,873	4.4	+ 422	+ 0.4	97,014	+ 13.3
Vihantarehu	21,536	0.9	20,067	0.8	— 1,469	— 6.8	16,547	+ 21.3
Heinää siemeneksi	20,347	0.8	31,728	1.2	+ 11,381	+ 55.9	21,035	+ 50.8
Heinää rehuksi	1,055,227	42.7	1,086,007	43.2	+ 30,780	+ 2.9	996,416	+ 9.0
Laitumena	152,264	6.2	153,319	6.1	+ 1,055	+ 0.7	137,820	+ 11.2
Yht. vihantareh. ja heinällä	1,249,374	50.6	1,291,121	51.3	+ 41,747	+ 3.3	1,171,818	+ 10.2
Pellava ja hamppu	4,636	0.2	4,858	0.2	+ 222	+ 4.8	2,614	+ 85.8
Täyskesanto	156,044	6.3	152,372	6.0	— 3,672	— 2.4	176,722	— 13.8
Muu peltoala	15,883	0.7	14,610	0.6	— 1,273	— 8.0	16,509	— 11.5
Yht. peltova	2,467,882	100.0	2,515,403	100.0	+ 47,521	+ 1.9	2,245,219	+ 12.0

Valtakunnan peltoalasta oli niinmuodoin viljakasveilla v. 1935 kaikkeaan 37.5 %, perunalla ja juurikasveilla 4.4 %, heinäkasveilla ja vihantarehulla 51.3 %, pellavalla ja hampulla 0.2 %, täyskesantoa 6.0 % ja muuta peltoalaa 0.6 %. — Kokonaisuudessaan oli viljakasvien ala v:sta 1934 lisääntynyt 10,075 ha:lla eli 1.1 %:lla. Rukiin ala väheni 4,609 ha:lla eli 1.9 %, ohran ala 4,218 ha:lla eli 3.2 %:lla ja kauran ala 3,584 ha:lla eli 0.8 %:lla. Vehnän alassa oli sitävästoin lisäystä 20,039 ha eli 39.7 %. Varsin huomattava on lisäys kevätvehnän alassa, 19,019 ha eli 70.0 %. Perunan ja juurikasvien yhteen ala lisääntyi vain 0.4 %:lla. Heinällä y. m. sekä laitumena oleva koko ala oli laajentunut 41,747 ha eli 3.3 %:lla; yksistään heinänsiemenen ala lisääntyi yli 11,000 ha eli lähes 56 %. Pellavaa ja hamppua kasvava ala oli lisääntynyt 4.8 %:lla, täyskesannon ala vähenyt 2.4 %:lla ja »muu peltoala» 8.0 %:lla.

Mitä eri kasvien viljelykseen tulee, oli v. 1935 *vehnän* viljelyksen ala 70,550 ha eli 2.8 % koko peltoalasta. Vehnästä oli lähes $\frac{2}{3}$ (65.5 %) kevätvehnää, jota viljeltiin syysvehnään verraten enimmin valtakunnan itä- ja keskiosissa sekä Ahvenanmaalla. Syysvehnää viljellään etupäässä Etelä- ja Lounais-Suomessa.

Rukiin yhteenlaskettu peltoala oli 241,848 ha eli 9.6 % valtakunnan peltoalasta. Ruispellon osuus koko pellosta on suhteellisesti suurin Mikkelin läänissä (14.8 %) ja sitä lähinnä Kuopion ja Hämeen lääneissä (11.3 ja 10.3 %); suhteellisesti pienin se on Ahvenanmaalla ja Oulun (4.0 ja 6.4 %) läänissä.

Ohraa kasvavaala valtakunnassa oli 127,363 ha eli 5.1 % koko peltoalasta. Maan pohjois- ja keskiosissa sen viljelys on tuntuvasti yleisempi kuin muissa osissa. Suhteellisesti suurin oli ohrapellon osuus Oulun läänissä (11.5 %); sitä seurasivat ohrapellon laajuuuden puolesta Kuopion (7.2 %) ja Vaasan (6.0 %) läänit. Suhteellisesti pienin oli ohrapellon osuus Uudenmaan (2.8 %) sekä Viipurin (3.3 %) lääneissä.

Kauran viljelyksessä oli 470,977 ha, joka vastasi 18.7 % koko peltoalasta. Suurin oli kaurapellon osuus Mikkelin (23.9 %) ja Uudenmaan (23.7 %) lääneissä, joita lähinnä seurasivat Hämeen (23.1 %) ja Turun-Porin läänit (23.0 %); pienin oli kaurapelto Oulun (7.8 %) ja Vaasan (14.9 %) lääneissä.

Sekulia kasvavaala oli yhteensä 16,116 ha, mikä vastasi 0.6 % maan koko peltoalasta. Sekulia viljeltiin enimmin Uudenmaan (1.1 %), Hämeen (1.0 %) ja Mikkelin (0.8 %) lääneissä, muissa lääneissä vähemmän. Sekulista oli 46.3 % korsiviljasekulua ja 53.7 % korsi-palkoviljasekulua.

Hernettä ja papua sekä virnaa viljellään enimmin lounaisosassa maata, ja oli niiden viljelysala Ahvenanmaalla 6.7 %, Uudenmaan läänissä 1.5 %, Hämeen läänissä 0.9 % ja Turun-Porin läänissä niinikään 0.9 % näiden läänien koko peltoalasta. Koko maassa oli herneen ja pavun sekä virnan viljelyksessä 15,715 ha eli 0.7 % koko peltoalasta.

Perunan viljelyksen suhteellisen laajuuuden puolesta, jonka koko ala valtakunnassa oli 82,575 ha eli 3.3 % koko peltoalasta, olivat ensi sijalla Kuopion (4.1 %) ja Uudenmaan (3.9 %) läänit; niitä seurasivat lähinnä Ahvenanmaan, Mikkelin ja Viipurin läänit 3.8 %:lla. Pienin oli puheenalainen peltoala Vaasan ja Oulun (2.8 %) lääneissä.

Rehunaurista, jonka koko viljelysala oli 15,797 ha eli 0.6 % koko peltoalasta, viljeltiin suhteellisesti enimmin Vaasan (1.2 %), Ahvenanmaalla (1.0 %) ja Mikkelin läänissä (0.8 %) sekä Kuopion läänissä (0.7 %). — *Muita juurikasveja*, joiden yhteenlaskettu ala oli 11,501 ha eli 0.5 % koko peltoalasta, viljeltiin enimmin Ahvenanmaan (1.0 %) sekä Uudenmaan ja Turun ja Porin läänissä (0.9 %). Juurikasvien alasta noin 2,950 ha oli sokerijuurikkailla.

Vihantarehun ala oli maassa yhteensä 20,067 ha eli 0.8 %. Suurin oli sen viljelysala Uudenmaan (1.9 %) ja Hämeen (1.2 %) lääneissä ja sitä lähinnä Kuopion (0.9 %).

Heinänsiementä korjattiin 31,728 ha:n suuruiselta alalta, joka vastasi 1.2 % maan pelloalasta. Suhteellisesti laajin sen ala oli Vaasan läänissä (2.2 %) ja sitä lähinnä Turun ja Porin (1.5 %) läänissä. — *Rehuksi korjatun pelloheinän* yhteenlaskettu ala teki 1,086,007 ha, vastaten 43.2 % pelloalasta. Suhteellisesti suurin oli mainittu ala Oulun läänissä, tehdien 58.8 % tämän läänin koko alasta. Lähinnä sitä seurasivat Viipurin lääni 48.9 %:lla; pienin oli rehusatala Turun-Porin läänissä, 34.3 %, ja Mikkelin läänissä, 36.7 %. — *Nurmilaitumen* ala, joka nousi koko maassa 153,319 ha:iin eli 6.1 %:iin, oli suhteellisesti suurin Vaasan (9.7 %) ja Turun-Porin (9.1 %) lääneissä sekä pienin Mikkelin (1.1 %), Kuopion (2.1 %) sekä Viipurin läänissä (2.5 %). — *Vihanta-* ja muu rehusatalo sekä nurmilaidun yhteenlaskettuina olivat 50.1 % valtakunnan pelloalasta, ja eri lääneissä oli vastaava suhdeluku seuraava: Uudenmaan läänissä 46.2 %, Turun-Porin läänissä 44.0 %, Ahvenanmaalla 48.7 %, Hämeen läänissä 44.4 %, Viipurin läänissä 51.9 %, Mikkelin läänissä 38.6 %, Kuopion läänissä 51.2 %, Vaasan läänissä 55.6 ja Oulun läänissä 64.4 %.

Pellavan ja hampun viljelyksessä oleva ala oli kaikkiaan 4,858 ha eli 0.2 % ja oli sen suhteellinen osuus suurin Hämeen ja Uudenmaan lääneissä, nimittäin 0.3 %.

Täyskesannon ala teki yhteensä 152,372 ha, mikä vastasi 6.0 % maan koko pelloalasta. Suhteellisesti suurin se oli Mikkelin läänissä, 10.2 %, jossa rukiin ala oli suhteellisesti laajin (14.8 %). Verrattain pieni oli kesannon ala Ahvenanmaan ja Oulun lääneissä, 3.1 ja 3.7 %, joissa rukiin ala oli 4.0 ja 6.4 %.

Luonnonniityn ala ja sen käyttö.

Luonnonniityn ala sekä se osa siitä, jolta satoa korjattiin v. 1935 oli valtakunnassa ja eri lääneissä niinkuin osoittaa seuraava taulukko, johon on otettu vastaavat tiedot myösken vuodelta 1934 ja viisisvuotisjakoselta 1931—35.

Lääni tai maakunta,	V. 1934.		V. 1935		Vv. 1931—35 keskim.		Korjattu ala %:na koko alasta,		
	Luonnonniityn koko ala, ha.	Sitä korjattua alaa, ha.	Korjattu ala %:na koko alasta.	Luonnonniityn koko ala, ha.	Sitä korjattua alaa, ha.	Korjattu ala %:na koko alasta.			
Uudenmaan	12,374	3,408	27.5	12,254	3,894	31.8	13,185	5,173	39.2
Turun ja Porin . . .	21,564	9,370	43.5	20,647	9,683	46.9	22,607	10,612	46.9
Ahvenanmaan	1,234	958	77.6	1,800	894	49.7	1,556	1,112	71.5
Hämeen	12,294	5,682	46.2	11,543	6,196	53.7	12,359	6,539	52.9
Viipurin	32,947	22,190	67.4	30,115	19,807	64.1	36,191	26,283	72.6
Mikkelin	12,294	8,361	68.0	11,479	7,543	65.7	15,600	11,167	71.6
Kuopion	47,380	38,444	81.1	44,944	36,306	80.8	55,274	46,134	83.5
Vaasan	32,738	16,047	49.0	31,935	15,636	49.0	34,587	17,521	50.7
Oulun	221,093	179,362	81.1	214,143	165,708	77.4	219,905	170,812	77.7
Yhteensä	393,918	283,822	72.1	378,860	265,167	70.0	411,264	295,355	71.8

Luonnonniitty väheni v:sta 1934 vuoteen 1935, ja vähennys oli 15,058 ha eli 3.8 %, tehdien koko ala viimeksimainittuna vuonna 378,860 ha. Tämä ala jakaantui eri läänien kesken prosenttina seuraavasti: Oulun läänin osalle tuli 56.5 %, Kuopion läänille 11.9 %, Vaasan läänille 8.4 %, Viipurin läänille 7.9 %, Turun ja Porin läänille 5.5 %, Uudenmaan läänille 3.2 %, Hämeen ja Mikkeliin lääneille 3.0 % sekä Ahvenanmaalle 0.5 %.

Koko niittyalasta korjattiin v. 1935 heinää ainoastaan 265,167 ha:lta, mikä vastasi 70.0 % koko alasta. Korjatun alan suhde koko niittyalaan oli melkoisesti erisuuri eri lääneissä, vaihdellen suhde 31.8 %:sta (Uudenmaan lääni) 80.8 %:iin (Kuopion lääni).

Luonnonniitty ja pelloala suhtautuivat v. 1935 eri lääneissä toisiinsa siten, että 100 pellohehtaaria vastasi seuraava ala luonnonniittyä: Hämeen läänissä 4.0 ha, Uudenmaan läänissä 4.4 ha, Turun ja Porin läänissä 4.4 ha, Vaasan läänissä 6.5 ha, Viipurin läänissä 8.2 ha, Mikkelin läänissä 8.6 ha, Ahvenanmaalla 13.2 ha, Kuopion läänissä 20.2 ha ja Oulun läänissä 87.5 ha. Koko maassa oli vastaava niittyala 15.1 ha.

Kylvö, sato ja kulutus.

Kylvömäärit.

Kylvömääriä laskettaessa on käytetty edellisissä vuosikertomuksissa esitettyjä keskikylvömääriä, joten kokonaiskylvömäärit koko maalle olivat vv. 1934 ja 1935 sekä vv. 1931—35 keskimäärin seuraavat:

	Kylvömääri hacille kg.	Kokonaiskylvömäärit, desitonnia		
		V. 1934	V. 1935	Vv. 1931—3 keskim.
Syysvehnän	154	35,965	37,536	27,959
Kevätvehnän	185	50,240	85,426	40,423
Rukiin	141 ¹⁾	347,504	341,006	325,030
Ohran	198	260,530	252,179	250,094
Kauran	193	915,903	908,986	891,795
Sekulin	213	32,900	34,327	31,000
Herneen, pavun ja virnan ...	179	24,949	28,130	21,747
Perunan	1,637	1,363,817	1,351,753	1,304,558
Rehunauriin	4	610	632	695

Sääsuhteet.

Ennenkuin tehdään selkoa 1935 vuoden satotuloksista, esitettäkön niihin vaikuttaneista sääsuhteista Meteorologisen keskuslaitoksen kuukausikatsauksien mukaan pääpiirteittäin seuraavaa.

Tammikuu. Lämpötilan keskiarvo oli kaakossa melkein normaali, muualla yleensä 1—2° normaalilta yläpuolella. Sademäärä oli 93 % normaalista, Itä-Suomessa suurempi, mutta muualla yleensä pienempi kuin normaalitapauksissa.

¹⁾ Syys- ja kevätrukiille yhteisesti.

Sade tuli enimmäkseen lumena, osittain vesi- ja räntäsateina. — Maan lounaisosissa oli maa kuun alussa lumeton tai melkein lumeton; kuun lopussa oli lumen peite lounaassa ja Keski-Pohjanmaan rantaseudussa 1—2 dm, Etelä-Pohjanmaalla, Keski-Suomessa ja Kannaksella 2—5 dm sekä muualla 3—7 dm.

Helmikuu. Lämpötilan kuukausiarvo oli maan itäosissa $4-5^{\circ}$, länsi-osissa $2.5-3^{\circ}$ ja pohjoisessa $1-1.5^{\circ}$ normaalilta yläpuolella. Kuukausi oli melkein kaikkialla runsassateinen, sademäärä oli 144 % normaalista. Sade tuli Etelä- ja Keski-Suomessa enimmäkseen vetenä tai räntänä, muutoin ylipäänsä lumena. Kuun lopussa oli suojakausi, jolloin lumet melkein tyytten katosivat lounaisosista ja alenivat huomattavasti Keski- ja Etelä-Suomessa. Vain pohjoisessa peite lisääntyi ja oli 28 p. pohjoisessa 4—10 dm, Kaakkoris- ja Keski-Suomessa 2—5 dm, etelärannikolla 1—3 dm ja muualla 0—2 dm. Varsinais-Suomi ja saaristo tulivat 22—24 p. suurimmaksi osaksi lumettomiksi, jolloin rekikeli lounaisosissa loppui.

Maaliskuun lämpötilan keskiarvo oli yleensä $1-2^{\circ}$ normaalilta yläpuolella. Sademäärä oli Etelä-Suomessa ja suuressa osassa Keski-Suomea jokseenkin normaali, mutta Vaasan, Kuopion ja Oulun läänissä tavallisesti pienempi. Kuun alkupuolisko oli melkein sateeton; sade tuli miltei kauttaaltaan lumena. Lounaassa oli maa 1—20 p. lumeton. Kuun lopussa taas oli runsaita lumisateita, jolloin lumensyvyys lisääntyi yleensä noin 2 dm. Lounaassa lumi kuitenkin aleni, niin että maa kuun lopussa oli jälleen lumeton, ja lumensyvyys oli pohjoisessa 4—9 dm, pohjois-Karjalassa 4—7 dm, Kaakkoris- ja Keski-Suomessa sekä Etelä-Pohjanmaalla 2—5 dm, etelärannikolla 1—3 dm ja lounaassa 0—1 dm.

Huhtikuu. Lämpötilan keskiarvo oli, poikkeuksia lukuunottamatta, puoli astetta tai vähemmän normaalilta yläpuolella. Sademäärä maassa oli 122 % normaalista; sateen laatu oli vaihtelevaa. — Oulun läänissä, sen lounaisosia lukuunottamatta, sekä suurimmassa osassa Kuopion läänistä ja Viipurin läänin koillis-osassa oli maa koko kuun lumen peitossa ja sen syvyyssä lisääntyi kuun alkupuolella pohjoisessa ja Vaasan läänissä. Aukeat maat tulivat lumettomiksi lounaassa 5—20 p. ja muualla aina Keski-Suomea ja Oulun läänin lounaisosia myöten pohjoisessa 20—25 p. Maan lounaisimmissa osissa vapautuivat met-sätkin lumesta kuun viimeisinä päivinä. — Jäänlähtö tapahtui lounais- ja länsirannikon joissa 15—25 p. ja alkoi Lounais-Suomen järvissä kuun lopussa.

Toukokuu. Lämpötilan keskiarvo oli $1-3^{\circ}$ normaalilta alapuolella. Alin lämpötila oli enimmäkseen kuun 1—3 p., tällöin oli pakkasia Oulun läänin sisäosissa -12 à -15° , muualla -5 à -8° . Muutamin harvoin poikkeuksin kuukausi oli vähäsateinen, vain 66 % normaalista. Sade tuli enimmäkseen vetenä, kuun 11—15 p. satoi kuitenkin yleisesti maassa sekä kuun alussa ja lopussa pohjoisessa lunta. — Aukeat maat tulivat lumettomiksi Viipurin läänin koillisosissa ja Kuopion läänissä 5—15 p. ja Oulun läänissä 15—25 p. Metsistä katosivat lumet lounais- ja etelärannikolla 5—15 p., Keski-Suomessa n. 20 p. ja

Pohjois-Pohjanmaalla kuun lopussa. Jäänlähtö järvissä tapahtui etelässä, lounaassa ja järvialueen eteläosassa 5—10 p., järvialueella yleensä 10—20 p., Koillis-Pohjanmaalla 20—30 p. ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä Lapissa kesäkuussa.

Kesäkuun lämpötilan keskiarvo oli melkein kaikkialla 1—2° normaalilin yläpuolella. Alin lämpötila oli kuun alussa, jolloin oli pakkasasteita ilmassakin. Halloja oli silloin verraten yleisesti ja ne tekivät vahinkoja pisimmälle ehtineelle kasvillisuudelle maan etelä- ja keskiosissa. Ilma pysyi aina kuun puoliväliin saakka koleana, mutta 16 p. toivat lounaistuulet myrskyjä ja ukkosilmoja sekä voimakas kaakkoinen ilmavirtaus Etelä-Venäjältä kuivaa ja kuumaa ilmaa Pohjois-Suomeen saakka, lämpötilan nostetessa 20°:een ja siitä yli; kuun 20 p. alkoi yhtäjaksoinen 8-päiväinen hellekausi, jolloin kuumimmat päivät sattuivat juhannusaatto- ja juhannuspäivällä. Kuun 27 p. ilma muuttui tuulten kääntyessä pohjoiseen ja viileämpi kausi alkoi. — Kuukausi oli yleensä vähäsatainen, varsinkin sisämaassa ja kaakossa. Kuun alussa oli yleisiä lumijäätä, muutoin tuli sade vetenä.

Heinäkuu. Itä-Suomessa ja Jyväskylän tienoilla oli hiukan tavallista kylmempää, muualla tavallista hiukan lämpimämpää. Alin lämpörarvo, 1—8°, oli kuukauden 6—12 p., jolloin halloja sattui Keski-Suomessa, Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa; peruna sekä kevätviljat alavimmissa mailla vahingoittuivat. — Kuukausi oli maan länsi- ja pohjoisosissa vähä-, idässä runsas-sateinen.

Elokuu lämpötila oli suunnilleen normaali. Alin lämpötila oli 0—7 lämpöastetta, mutta Lapissa 1—3 pakkasastetta. Halla kävi 6 p. Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä 7 p. paikoin Karjalassa vikuuttaen jonkin verran vihantaa viljaa ja perunakasvia. Ankaria halloja oli Lapissa ja Perä-Pohjolassa 14—19 p. sekä Pohjois-Suomessa ja monin paikoin Keski-Suomen pohjoisosissa 23—24 p., jolloin sato Pohjois-Suomessa suressa määrin turmeltui ja muualla etupäässä perunaviljelykset ja vielä vihannat viljat vahingoittuivat. Kuun lopussa oli vielä samoissa osissa maata lieviä halloja. — Sadesuhteet olivat keskimäärin suunnilleen normaaliset. Kuun 13 p. alkoi epävakainen ja eräissä osissa runsas-sateinen aika, ja varsinkin sattui 15—20 p. vähän väliä runsaita sateita Uudellamaalla ja suressa osassa Itä-Suomea. Kuun loppupuolella oli yleensä poutaista säättä.

Syyskuu. Lämpötilan keskiarvo oli suunnilleen normaali tai sitä vähän alempi. Alin lämpötila oli Maarianhaminassa +1°, muualla —1 à —6°; se havaittiin Maarianhaminassa ja Turussa 12 p., Viipurissa 13 p. ja muualla 24—29 p. Halloja oli 10 p. paikotellen pohjoisosissa ja 11 p., kova tai kohtalaisia, eri osissa maata; 12 ja 13 p. kävi kova halla etelä- ja keskiosissa maata ja 26 ja 27 p. paikoin Karjalassa ja Savossa. Tällöin turmeltui paikka paikoin peruna, vihanta kaura ja kevätehnä. — Kuukausi oli erittäin runsassateinen, 168 % normaalista, myös sadepäivien luku oli paljon suurempi kuin normaalitapauk-

sissa. Kuun 10—12 p. tuli Keski- ja Pohjois-Suomessa ja kuun lopussa suurimmassa osassa maata lumi- tai räntäsateita. Eräissä Pohjois-Suomen osissa syntyi maahan lumipeite, joka kuitenkin pian hävisi tasankomaalta.

Lokakuun lämpötilan keskiarvo oli 1—3° normaalilta yläpuolella. Alin lämpötila, 23—29 p., oli etelä- ja keskiosissa —2 à —6°, Oulun läänissä —7 à —14°. Sademäärä oli erittäin suuri, 215 % normaalista. Sade tuli enimmäkseen venä, kuun loppupuolella kuitenkin yleisesti räntänä tai lumena, joka suli kuun lopussa tai marraskuun alussa. Pohjois-Suomessa vesistöt jäätyivät 21—24 p. ja samaan aikaan havaittiin jäätymistä myösken Keski-Suomessa.

Marraskuu. Lämpötilan keskiarvo oli yleensä 2—4°, Lapissa noin 6° normaalilta yläpuolella. Kuukausi oli Oulun läänissä runsas-, muualla vähäsateinen. Pohjois-Pohjanmaalle ja Lappiin tuli uusi lumipeite kuun 12—13 p. ja lumensyvyys kasvoi niin, että se kuun lopussa oli 15—25 cm; muuanne maahan tuli lumipeite vasta 25—28 p., mikä lumi ylipäänsä katosi jouluun alussa. Kuun 21—25 p. jäätyivät yleisesti pienet järvet ja suurempien järviensä lahdet ja rannat.

Joulukuu. Lämpötilan keskiarvo oli länsipuolella maata 2—4, muualla 4—6° normaalilta yläpuolella. Kuukausi oli kaikkialla runsassateinen, sade tuli enimmäkseen lumena. Entisen lumipeitteentä kadottua syntyi uusi lumipeite joulukuun 3—4 p. Keski- ja Etelä-Suomeen ja Oulun läänin rantaseudulle, 6—9 p. Viipurin läänin etelä- ja kaakkoisosien ja vasta 16—19 p. Uudenmaan rantaseudulle ja lounaiseen saaristoon. Joulun aikaan oli yleisiä, runsaita lumisateita, mutta lumensyvyys aleni Keski- ja Etelä-Suomessa kuun loppupäivinä. Varsinais-Suomessa, lounaisessa saaristossa ja Uudenmaan rannikolla maa tuli täällöin paljaaksi ja Pohjanlahden rannikon etelä-osassa oli lumensyvyys vähäinen. Muualla tämä vaihteli 1 ja 6 dm:n välillä. Jäätymistä havaittiin vesistöissä 8—12 ja 16—18 p. Suurimmat selät jäätyivät 23—26 p., muutamat vasta tammikuussa.

Ilman lämpötila Celsius'en asteissa huhti—syyskuulla 1935 ja 1886—1930.

Paikkakunta.	Huhtikuu.		Toukokuu.		Kesäkuu.		Heinäkuu.		Elokuu.		Syyskuu.	
	Kuukauden keskiarvo.											
	1935.	1886—1930.	1935.	1886—1930.	1935.	1886—1930.	1935.	1886—1930.	1935.	1886—1930.	1935.	1886—1930.
Maarianhamina...	3.5	2.0	6.2	7.2	13.2	12.1	15.8	15.5	14.3	14.5	11.1	10.5
Turku.....	3.4	2.6	7.1	8.9	16.1	13.8	17.8	16.9	14.8	14.9	10.1	10.2
Helsinki.....	3.1	2.2	7.4	8.3	14.8	13.2	16.8	16.5	15.0	14.9	10.7	10.5
Viipuri.....	2.3	1.9	6.7	8.8	15.5	13.9	16.2	17.0	15.2	14.9	10.2	10.0
Tampere.....	2.8	2.1	6.4	8.7	15.2	13.7	16.8	16.6	14.6	14.4	9.7	9.8
Sortavala.....	0.8	1.1	5.4	7.8	14.4	13.0	15.0	16.3	14.3	14.3	9.2	9.1
Jyväskylä.....	1.9	1.4	5.4	8.1	14.6	13.0	15.3	16.0	13.3	13.4	8.5	8.5
Kuopio.....	0.6	0.2	4.0	6.6	13.7	11.9	14.8	15.1	12.4	12.8	7.3	7.9
Vaasa.....	1.5	0.7	5.2	6.5	13.3	11.7	15.7	15.2	13.5	13.5	8.6	9.2
Kajaani.....	0.2	—0.3	3.5	5.9	13.7	11.7	15.2	15.0	12.2	12.3	7.1	7.3
Oulu.....	0.4	—0.2	3.6	5.8	12.9	11.8	15.6	15.5	13.3	13.1	7.7	7.9
Sodankylä.....	—2.6	—2.7	1.8	3.8	10.7	10.2	13.9	13.5	10.1	10.6	4.4	5.5
Inari.....	—1.5	—3.5	0.6	2.4	8.5	8.7	12.9	12.3	10.5	10.2	4.5	5.5

Yleiskuvan sademääärän (mm.) keskiarvoista v. 1935 ja niiden poikkeuksista normaalista maan eri osissa antaa seuraava taulukko.

Läänit.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Huhti—Syyskuu.							
	% normaalista													
	Keskim.													
Uudenmaan	57.0	162	18.8	44	55.8	133	58.3	94	118.3	147	112.3	172	70.1	128
Turun ja Porin sekä Ahvenanmaan	33.9	106	22.3	58	36.6	88	36.1	56	53.0	72	89.0	163	45.2	89
Hämeen	39.3	138	23.5	59	45.0	80	59.0	83	79.3	102	101.0	161	57.9	103
Viipurin	35.3	112	42.9	105	46.1	80	100.3	152	109.0	137	121.9	182	75.9	133
Mikkelin	25.8	89	32.4	81	47.8	82	92.4	142	112.6	156	110.8	185	70.3	130
Kuopion	39.9	127	20.3	50	54.7	103	101.3	148	93.2	126	106.6	172	69.3	126
Vaasan	30.7	104	26.8	71	52.7	104	66.6	97	40.9	55	98.5	169	52.7	99
Oulun	46.9	181	18.8	54	49.6	101	66.6	88	52.6	67	74.3	131	51.5	96
Koko maa 65° saakka pohjoisessa	37.4	122	26.1	66	47.9	92	73.4	109	77.3	101	103.0	168	60.9	111

Kasvillisuuden kehitys.

Tästä mainittakoon Maataloushallitukselle kesän aikana saapuneiden vuodentuloilmoitusten perusteella seuraavaa:

Sääät.

Toukokuuun aikana haittasivat koleat ja kuivat sääät varsinkin kevätviljain, apilanoraiden ja juurikasvien taimien kehitystä. Kuukauden alku- ja loppupäivinä sekä kesäkuun alkuviikolla sattui kovia yöhalloja, jotka yhdessä liiallisen kiuviuden ohella ehkäisivät kasvillisuuden kehitystä. Tämän lisäksi pitkälliset kylmät tuulet harvensivat lumihomeen vahingoittamia syysviljan oraita. Kesäkuun puolivälistä sääät lämpenivät ja pysyivät lämmön puolesta yleensä normaalinsina koko jälkiosan kesää. Yöhalloja sattui kuitenkin tuon tuostakin; niinpä halla liikkui heinäkuun alkupuoliskolla Vaasan ja Oulun lääneissä sekä Pohjois-Karjalassa ja elokuun aikana taas kolmen pohjoisimman läänin alueella; syyskuulla sattui aivan yleisesti ja laajoilla aloilla maassa kovia halloja, jotka vahingoittivat vielä niittämättä olevia kevätviljoja sekä perunaa. — Sadesuhteet olivat kesäkuusta elokuun puoliväliin asti sangen erilaiset: Turun-Porin läänissä, Ahvenanmaalla, Vaasan läänin lounaisosassa sekä Turun-Porin lääniin rajoittuvissa Uudenmaan ja Hämeen läänien pitäjissä saatiaan kosteutta yleensä liian vähän, mutta tyydyttävästi tai liikaa tuli sadetta sen sijaan maan muissa osissa. Sateet elvyttivät alkukesän kuivuudesta kärsinyttä kasvillisuutta, mutta hidastuttivat monin paikoin heinänkorjuuta ja muita peltotöitä. Syyskuun puolivälin jälkeen jatkuivat vielä lokakuunkin aikana poikkeuksellisen runsaat sateet, jotka kovasti vaikeuttivat kevätviljojen, etenkin kauran, ja perunan korjuuta ja alensivat sadon laatua, m. m. aiheuttamalla pellolla olevan viljan itämisen.

Syysviljat.

Syyskylvöt oli suoritettu v. 1934 tavalliseen aikaan ja oraat olivat nousseet hyvin, mutta runsassateisen loppusyksyn aikana juurimato oli osaksi hävittäytänyt oraita. Lämpimän ja enimmäkseen vähälumisen ja ajoittain lumettoman talven jälkeen esiintyi lumihometta laajoilla alioilla rukiin oraissa, jonka vuoksi sen laijoja rikottiin melko laajalti useilla paikkakunnilla, varsinkin Viipurin läänissä, ja pellet kylvettiin kevätviljoille.

Rukiin heilimöiminien alkoi tavallista myöhempää, Etelä-Suomessa kesäkuun 24—27 p. ja Pohjois-Suomessa kesäkuun 29—heinäkuun 5 p. Säät olivat heilimöimisaikana suotuisat, joillakin paikkakunnilla rankkasateet heinäkuulla löivät rukiin lakoon. Toisin paikoin tavattiin rukiissa verrattain paljon torajyviä. — Rukiin niitto alkoi etelä-osassa maata yleisesti elokuun ensimmäisellä viikolla sekä muualla sen toisella viikolla, ja korjuu päätyi yleensä syyskuun ensimmäisellä viikolla. Sadon laatu oli pitkällisten sateiden johdosta huomattavasti huonontunut ja määräältään sato oli keskinkertainen, keskimääräisen hasadon noustessa 1,445 kg:aan. Poikkeuksen teki Lounais-Suomi, jossa ruis oli laadultaan hyvä tai sangen tyydyttävä ja ha-satokin melkoinen (Turun ja Porin läänissä 1,723 kg ha:ltä).

Syysvehnän korjuu tapahtui noin viikkoa myöhemmin eri osissa maata kuin rukiin. Sato tuli koko maassa keskinkertaista hieman parempi, 1,842 kg ha:ltä; paras se oli Ahvenanmaalla, 2,224 kg ja Turun-Porin läänissä, 2,156 kg ha:ltä.

Syyskylvöt myöhästyivät v. 1935 tuntuvasti sateiden johdosta melkein kaikkialla, Länsi-Suomessa sitä vastoin kuivuuden tähden. Kylvöt alotettiin pohjoisempaan elokuun 8—14 p. ja eteläosissa aivan yleisesti vasta kuun kolmannella viikolla. Useissa kunnissa syysviljain oraat harvenivat tai kellaristivat liikasateiden ja juurimatojen aiheuttamien vaurioiden johdosta. — Syyskynnöt jäivät niinikään sateiden vuoksi monin paikoin kesken.

Kevätviljat.

Kuivuus ja kylmyys toukokuulla hidastuttivat toukotöitä, siemenen itämistä ja oraiden kehitystä, joka vasta säiden myöhemmin muututtua suotuisammiksi pääsi edistyämään. Kesän jälkipuolen sateet elvyttivät kevätviljoja, mutta paikoin liikasateisuus oli viljan tuleentumiselle haitaksi. Kevätviljoissa olivat tavallista yleisemmät taudit, etenkin lento- ja haisunoki, sekä tuholaiset, kuten juurimato ja kahukärpänen.

Kevätvehnän kylvö alkoi maan etelä-osissa toukokuun alkupuoliskolla ja muualla kuun kolmannella viikolla tai neljännen viikon alussa, päätyen etelässä yleisesti kuukauden kolmannella viikolla ja pohjoisessa kuun lopussa. Erikoinesti kevätvehnä kärsi nokitaudeista ja tuleentumisen myöhästytyy se joutui joillakin paikkakunnilla kärsimään syyskuun halloista. Sato oli keskinkertainen, 1,523 kg ha:ltä; sitä suurempi se oli Ahvenanmaalla (2,142 kg), Turun ja Porin läänissä (1,883 kg), Hämeen läänissä (1,609 kg) ja Uudenmaan läänissä (1,572 kg ha:ltä).

Ohran kylvö alkoi Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla toukokuun toisella viikolla, muualla kuun kolmannella, lukuunottamatta kolmea pohjoisinta lääniä, joissa kylvö alkoi vasta toukokuun loppuviikolla. Kylvö päätti mainitun kuun jälkipuoliskolla tai kesäkuun alussa. Ohraa vaivasivat monin paikoin noki- ja viirutaudit sekä juurimadot. Syyskuussa käyneet hallat vahingoittivat ohraa siellä, missä se vielä oli niittämättä, erittäinkin eräissä Oulun läänin kunnissa. Paikoin sadeilmat aikaansaivat ohran itämistä pelloilla sekä lakoutumista. — Ohran niittoon ryhdyttiin jokseenkin yleisesti elokuun toisella viikolla ja korjuutyöt alkoivat saman kuun loppuviikolla, päätyen syyskuun ensimmäisellä viikolla tai myöhemmin. Ohran määrää samoin kuin sen laatuakin aleksi sadesää. Sato tuli melkoista alle keskinkertaisen, ollen koko maassa 1,303 ha kg:ltä. Viipurin, Mikkelin, Kuopion ja Vaasan lääneissä satoisuus oli sitä pienempi (1,058—1,300 kg), muissa lääneissä suurempi (1,316—1,788 kg ha:ltä).

Kauran kylvö toimitettiin toukokuun kuluessa, alkaen maan etelä-osissa kuun ensimmäisellä puoliskolla ja kolmessa pohjoisimmassa läänissä kuukauden kolmannella viikolla sekä päätyen ensiksi mainitussa osassa kuukauden kolmannella viikolla ja muualla kuun loppupäivinä. Kauraakin vaivasivat tuholaiset ja kasvitaudit, m. m. punahome. Sateiden johdosta kauran valmistuminen hidastui ja paikotellen Oulun läänissä, jopa etelä-osissakin maata alavilla ja suomailla, se ei ehtinyt kypsyä, ollen samoilla paikkakunnilla hyvin epätasaista. — Kauran niittoon ryhdyttiin elokuun lopussa tai syyskuun alkupäivinä. Korjuu viivästyi sateisen sään johdosta ja melkoinen osa kauraa oli korjaamatta vielä lokakuussa ja usein oli pakko korjata ja puida se kosteana; toisin paikoin kaura niittiin vihantana. Siemenviljaksi kelpaavaa tavaraa tuli suhteellisesti vähän, monessa Pohjois-Suomen kunnassa tuli siemenestä jotenkin täydellinen kato. Kaurasato tuli keskinkertaista huonompi, satomääärän ollessa 1,293 kg ha:ltä. Uudenmaan, Turun-Porin, Ahvenanmaan ja Hämeen lääneissä ha-sato oli keskimäärästä suurempi (1,330—2,080 kg), muualla pienempi (985—1,263 kg).

Sekariljasta saatiin lähes keskinkertaista huonompi sato, 1,460 kg ha:ltä, ja *herneistä, pavuista ja virnasta* keskinkertainen sato, 1,423 kg ha:ltä.

Peruna ja juurikasvit.

Perunan istutus alkoi toukokuun kolmannella viikolla, suurimmassa osassa maata kuitenkin vasta kuun neljännellä viikolla, ja sitä kesti kesäkuun alkuviikolle. Kuivuus ja monin paikoin sattuneet yöhallat haittasivat kasvua tuntvasti, varsinkin Pohjois-Suomessa. Myöhemmät sadesääät edistivät kasvin kehitystä; perunaruttoa alkoi ilmestyä vasta syyskuulla, ollen se, tosin lievänä, verrattain yleinen Mikkelin, Kuopion ja Oulun lääneissä. — Perunan korjuuseen, jota märkyys suuresti vaikeutti savimailla, ryhdyttiin melko yleisesti syyskuun toisella viikolla, mutta vielä lokakuussa huomattava osa sadosta oli korjaamatta jääden peltoon. Perunasato oli ha:ltä koko maassa 15,368 kg eli keskinkertaista parempi. Suurimmat ha-sadot saatiin Vaasan (17,144 kg), Ahvenanmaan (16,593 kg), Oulun (16,160 kg) ja Kuopion (16,019 kg) lääneissä, pienimmät Uudenmaan (13,597 kg) ja Mikkelin (14,577 kg) lääneissä.

Rehunauriin ja muiden juurikasvien taimia vahingoittivat kuivuus, hallat ja ennen kaikkea tuhohyönteiset, viimeiset jopa siinä määrin, että täytyi toimittaa aika laajalti uusintakylvöjä. Huonojen säiden vuoksi pitkistyi juurikasvien korjuu. Sato juurikasveista oli keskinkertainen, rehunauriista 27,276 kg ja muista juurikasveista 24,809 kg ha:ltta. Erikseen sokerijuurikkaiasta saatui lähes 23,730 kg ha:ltta (koko satomäärä n. 700,000 dt).

Heinä ja laidun.

Peltonurmek talvehtivat ylipäänsä hyvin ja harvoilla paikkakunnilla vahingoitti oraita apilamätä. Toukokuun kylmät ja kuivat säät hidastuttivat heinänkin kasvua, joka vasta säiden muututtua kesäkuussa edistyi huomattavasti. Siemensatoa aleensivat jonkin verran timoteikärpästen aiheuttamat tuhot useilla seuduilla. — Heinänkorjuu alkoi Etelä-Suomessa yleisimmin heinäkuun ensimmäisellä viikolla. Heinänteon alkaessa säät olivat erittäin suotuisat ja aikaiseen heinäkuussa tehdyt heinät saatui Etelä-Suomessa sangen hyvinä korjuuseen; missä sitä vastoin niittötöt alettiin myöhemmin, siellä sateet tuottivat useilla paikkakunnilla tuntuvaa haittaa korjuutöille ja pilasivat heinän laatuakin. *Kylvöheinistä* saatui keskinkertaista parempia satoja, 3,050 kg ha:ltta. Suurin oli ha-sato Ahvenanmaalla (4,066 kg), Mikkelin (3,439 kg), Kuopion (3,373 kg) ja Viipurin (3,139 kg) läänissä, pienin Oulun (2,502 kg) ja Hämeen (3,022 kg) läänissä. — *Niittyheinä*-sato oli keskinkertainen, 957 kg ha:ltta. Vastaava satomäärä oli Ahvenanmaalla 1,759 kg ja Viipurin läänissä 1,331 kg sekä Oulun läänissä 824 kg ja Vaasan läänissä 915 kg.

Laidun. Laitumet olivat kesän alussa epäsuotuisain ilmojen johdosta enimmäkseen heikot tai heikonlaiset. Monella paikkakunnalla, etenkin maan pohjoisosissa, täytyi rehunpuutteen tähden päästää karja liian aikaiseen laitumelle. Sateiden vaikutuksesta laitumet myöhemmin paranivat huomattavasti ja syksyllä ne olivat kaikkialla keskinkertaiset paitsi Oulun läänissä keskinkertaista huonommat.

Minkälainen eri viljelyskasvien kasvutila oli eri ajankohtina kasvukauden kuluessa näky seuraavista luvuista, jotka ilmoittavat sadon suhteellisen arvon¹⁾ ja jotka perustuvat Maataloushallitukselle kesän aikana saapuneihin tiedonantoihin:

		Syys- vehnä.	Kevät- vehnä.	Ruis.	Ohra.	Kaura.	Seka- vilja.	Palko- kasvit.	Juuri- kasvit.	Kylvö- heinä.	Niitty- heinä.	
Kesäk.	15 p. 1935	4.9	5.3	4.7	5.2	5.4	5.3	5.4	—	5.1	5.4	4.7
Heinäk.	» » »	5.3	5.3	5.1	4.8	4.6	4.8	5.3	5.1	4.3	5.7	5.0
Elok.	» » »	5.4	5.4	5.3	5.0	5.0	5.1	5.5	5.8	4.9	6.1	5.4
Syysk.	» » »	5.5	5.2	5.3	4.8	4.7	4.9	5.3	5.8	5.0	5.9	5.4
Lokak.	» » »	5.3	4.9	5.1	4.6	4.4	4.7	5.0	5.8	5.1	6.0	5.4
»	» » 1934	5.2	5.9	5.9	6.0	6.2	6.0	5.7	5.0	5.8	5.3	4.7

¹⁾ Vuodentulotoiveitten ilmoittamisessa on käytetty numeroasteikkoa, jossa 8 tarjoitetaan erittäin hyvä, 7 hyvä, 6 keskinkertaista parempaa, 5 keskinkertaista, 4 keskinkertaista huonompaa ja 3 huonoa vuoden tuloa sekä 2 melkein katoa ja 1 katoa.

Satomäärit.

Eri viljelyskasveista saadut satomäärit olivat v. 1935, läänittäin esitettyinä, seuraavat dt:

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta v. 1935.	Valtakunta v. 1934.
Syysvehnä	100,001	201,925	6,761	75,112	37,025	283	293	27,501	87	448,988	411,287
Kevätvehnä	83,844	135,328	23,433	67,179	237,169	38,786	30,332	62,825	24,288	703,184	481,356
Ruis	294,255	793,268	7,648	486,374	405,558	279,217	336,217	670,874	221,784	3,495,195	3,948,498
Ohra	109,263	250,124	10,192	138,208	147,565	48,229	199,913	385,524	370,313	1,659,331	2,086,414
Kaura	925,146	1,636,874	43,971	892,320	800,855	347,818	451,063	802,156	188,925	6,089,128	7,763,396
Sekuli	44,107	42,523		725	50,193	13,263	11,126	7,703	47,674	17,971	235,285
Herne, papu ja virna	54,940	70,135	19,700	33,337	30,163	4,477	2,856	6,994	1,032	223,634	217,841
Peruna	1,469,722	2,143,649	86,615	1,240,596	2,076,264	726,677	1,444,145	2,424,147	1,078,653	12,690,468	11,393,957
Rehunauris	313,893	625,049	41,378	413,030	239,100	259,257	420,468	1,702,442	294,131	4,308,748	4,742,367
Muut juurikasvit	675,419	1,023,305	39,022	558,951	265,931	83,473	56,220	73,324	77,688	2,853,333	3,138,983
Vihantarehu	230,721	102,172	896	116,290	68,203	33,163	76,648	78,941	49,561	756,595	898,751
Heinänsiemen	11,100	26,110	896	9,306	9,772	2,485	3,823	37,253	5,102	105,847	65,235
Peltoheinä	3,246,640	4,985,367	232,657	3,366,994	5,623,125	1,681,001	3,617,796	6,775,836	3,598,496	33,127,912	30,708,560
Niittyheinä	48,326	111,319	15,725	67,923	256,993	69,173	461,369	143,028	1,364,708	2,588,564	2,679,661
Pellava ja hamp-pu	2,289	3,668	51	2,238	3,312	1,192	1,610	2,650	890	17,900	16,622

Satomäärit olivat viisivuotisjaksolla 1931—35 vuotuisin keskimäärin seuraavat, dt:

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta
Syysvehnä	76,837	153,286	6,473	52,035	27,778	262	145	14,888	30	331,734
Kevätvehnä	42,580	57,700	15,199	31,172	130,715	25,643	17,461	23,340	9,091	352,851
Ruis	334,222	748,132	9,852	466,197	541,838	301,752	338,455	602,128	180,755	3,523,331
Ohra	107,530	272,709	7,786	144,620	156,599	64,327	218,392	434,019	389,221	1,795,203
Kaura	958,129	1,696,312	41,451	961,999	915,875	416,123	528,674	975,399	225,803	6,719,765
Sekuli	54,543	43,070	2,063	41,307	14,936	9,669	10,015	47,848	14,041	237,492
Herne, papu ja virna	41,003	58,764	11,385	30,277	21,998	3,884	1,848	5,140	602	174,901
Peruna	1,358,846	1,918,323	83,784	1,119,141	1,853,516	675,724	1,313,654	1,966,243	1,013,777	11,303,008
Rehunauris	320,386	771,674	37,339	366,013	321,344	293,028	531,219	1,768,449	286,974	4,696,426
Muut juurikasvit	620,993	853,312	33,298	412,648	209,513	103,639	78,774	98,188	65,509	2,475,874
Vihantarehu	243,905	138,762	398	159,345	89,169	38,323	68,505	95,389	62,323	896,119
Heinänsiemen	9,581	18,599	544	7,663	7,881	1,828	3,139	23,618	4,249	77,102
Peltoheinä	2,882,508	4,561,182	248,992	3,010,571	5,014,115	1,422,427	3,207,754	6,488,855	3,278,148	30,114,552
Niittyheinä	56,174	114,300	16,755	67,813	330,555	98,023	588,947	150,352	1,378,235	2,801,154
Pellava ja hamp-pu	1,554	3,671	33	3,109	2,764	1,127	1,173	2,259	507	16,197

Viljelysalaan verrattuna oli sato 1 hehtaarisista v. 1935 seuraavaa, kg:

	Valtakunta v. 1934.	Valtakunta v. 1935	Outun lääni.	Outun lääni.	Valtakunta v. 1935	Outun lääni.	Valtakunta v. 1934.
Syysvehnä	1,714	2,156	2,224	1,847	1,147	1,348	1,332
Kevätvehnä	1,572	1,883	2,142	1,609	1,365	1,430	1,326
Ruis	1,402	1,723	1,411	1,620	1,083	1,421	1,341
Ohra	1,419	1,373	1,788	1,321	1,231	1,058	1,244
Kaura	1,396	1,504	2,080	1,330	1,263	1,091	1,163
Sekuli	1,404	1,648	2,500	1,683	1,411	1,094	1,366
Herne, papu ja virna	1,370	1,626	2,132	1,228	1,226	1,223	1,421
Peruna	13,597	15,108	16,593	14,619	15,096	14,577	16,019
Rehunauris	25,877	25,234	31,586	28,703	23,580	23,741	26,246
Muut juurikasvit ..	25,779	25,959	28,277	27,795	22,142	22,083	17,624
Vihantarehu	4,332	3,551	5,600	3,392	3,681	3,177	3,794
Heinänsiemen	319	378	518	316	304	329	348
Peltioheinä	3,120	3,075	4,066	3,022	3,139	3,439	3,373
Niittyheinä	1,241	1,150	1,759	1,096	1,331	917	1,271
Pellava ja hamppu..	333	345	464	307	441	399	456

Viisivuotisjaksolla 1931—35 olivat vastaavat satomääärät keskimäärin vuotta kohti taas seuraavat, kg:

	Valtakunta v. 1934.	Valtakunta v. 1935	Outun lääni.	Outun lääni.	Valtakunta v. 1934.	Valtakunta v. 1935	Outun lääni.
Syysvehnä	1,762	1,980	1,986	1,736	1,558	1,541	1,318
Kevätvehnä	1,609	1,836	1,951	1,718	1,509	1,671	1,555
Ruis	1,529	1,697	1,592	1,605	1,506	1,587	1,480
Ohra	1,445	1,455	1,758	1,347	1,412	1,370	1,412
Kaura	1,496	1,543	1,860	1,456	1,456	1,352	1,453
Sekuli	1,624	1,685	2,149	1,654	1,649	1,437	1,580
Herne, papu ja virna	1,429	1,551	2,063	1,228	1,416	1,286	1,540
Peruna	13,180	13,620	15,123	13,187	14,758	13,607	14,754
Rehunauris	27,037	25,510	27,455	25,577	25,483	28,339	28,241
Muut juurikasvit ..	26,664	26,517	29,730	24,504	22,948	22,878	20,621
Vihantarehu	4,347	4,061	4,975	4,006	4,122	3,431	4,046
Heinänsiemen	290	329	375	293	345	321	340
Peltioheinä	2,740	2,850	4,309	2,743	2,966	3,139	3,263
Niittyheinä	1,086	1,077	1,507	1,037	1,258	878	1,277
Pellava ja hamppu..	333	346	367	397	388	410	436

Sato rehuysikköinä.

Jos yleiskatsauksen helpottamiseksi tahtoo lausua koko sadon yhteisummana, voidaan eri kasvilajeista saadut satomääärät muuntaa samanarvoisiksi yksiköiksi, mitkä mahdollisimman tarkkaan ilmoittavat eri kasvien fysiologisen ravintoarvon, joka on todettu niitä rehuaineina käytettäessä. Seuraavassa taulukossa on pellosta saatu sato muunnettua rehuysiköiksi; laskelmasta on kuitenkin jätetty pois perunanvarsisato, koska se vain poikkeustapauksissa otetaan talteen, samoin pellava-, hamppu- ja heinänsiemensato, syystä että niiden käyttötarkoitus on toinen kuin muiden viljelyskasvien; niinkään

on jätetty arvioimatta se rehumäärä, joka vastaa laitumeksi käytetyltä nurmelta saatua heinää sekä nurmilta ja luonnonniityiltä saatua odelmasatoa, koska tilasto ei anna siitä mitään selvitystä. Muuntamisessa on 1935 v:n sadolle käytetty seuraavia suhdelukuja: vehnälle, rukiille, ohralle, herneelle, pavulle sekä virnalle 1.0, sekulille 1.1, kauralle 1.2, perunalle 5.0, rehunauriille 12.5, muille juurikasveille 8.0, peltoheinälle ja vihantarehulle 2.5, niittyheinälle 3.0, rehunauriin naateille 20.0, muiten juurikasvien naateille 13.0, vehnän ja rukiin oljille 5.0, kauran oljille 4.0 sekä ohran 4.0, sekaviljan 4.0, herneen ja virnan oljille 3.5.¹⁾ — Edellä mainitut näkökohdat huomioon ottaen ovat sadot v:ltä 1935 rehuysiköksi muunnettuna, seuraavat, 1,000 yksiköin. Lisäksi ilmoitetaan vastaavat määräät v:ltä 1934 ja vuotuiset keskimääräät ajanjaksoista 1931—35.

	v. 1935	%	v. 1934	%	keskim. vuotta kohti vv. 1931—35	%
Vehnä	115,217	3.4	89,265	2.5	68,459	2.1
Ruis	349,520	10.2	394,850	11.0	352,333	10.7
Ohra	165,933	4.9	208,641	5.8	173,256	5.3
Kaura	507,427	14.9	646,950	18.0	559,981	17.0
Sekavilja	21,390	0.6	25,345	0.7	21,590	0.6
Herne, papu ja virna	22,363	0.7	21,784	0.6	17,490	0.5
Yhteensä viljakasvit	1,181,850	34.7	1,386,835	38.6	1,193,109	36.2
Peruna	253,809	7.4	227,879	6.3	226,060	6.9
Rehunauris	34,470	1.0	37,939	1.1	37,571	1.1
Muut juurikasvit	35,667	1.1	39,237	1.1	31,641	1.0
Yht. peruna ja juurik.	323,946	9.5	305,055	8.5	295,272	9.0
Peltoheinä	1,325,116	38.9	1,228,342	34.2	1,204,582	36.6
Vihantarehu	30,264	0.9	35,950	1.0	35,845	1.1
Syysviljan oljet	157,767	4.6	174,391	4.9	154,203	4.7
Kevätviljan oljet	290,376	8.5	352,194	9.8	303,301	9.2
Palkokasvien oljet	6,389	0.2	6,224	0.2	4,997	0.1
Yht. pellosta ja oljet	1,809,912	53.1	1,797,101	50.1	1,702,928	51.7
Rehunauriin naatit ...	3,232	0.1	3,557	0.1	3,523	0.1
Muiden juurik. naatit	5,487	0.1	6,036	0.2	4,761	0.2
Yhteensä naatit	8,719	0.2	9,593	0.3	8,284	0.3
Sato pellosta	3,324,427	97.5	3,498,584	97.5	3,199,593	97.2
Niittyheinä	84,619	2.5	89,322	2.5	93,372	2.8
Koko sato	3,409,046	100.0	3,587,906	100.0	3,292,965	100.0

Niinkuin taulukosta ilmenee, oli 1935 vuoden sato, rehuysiköissä arvioituna, jonkin verran pienempi (5.0 %) kuin sato vuodelta 1934, mutta 3.5 %

¹⁾ Olkisadon suuruus on laskettu siten, että korjattu jyvä-sato, kiloin ilmoitettuna, on kerrottu vehnässä ja rukiissa 2:lla, ohrassa ja palkokasveissa 1:lla, sekaviljassa 1.3:lla ja kaurassa 1.4:lla. Juurikasvien naattisato taas on laskettu siten, että juurikasvisato, kiloissa, on kerrottu rehunaurissa 0.15:lla ja muissa juurikasveissa 0.25:lla.

suurempi kuin vuotuinen keskisato viisivuotisjaksolla 1931—35. Koko sadosta oli viljasato v. 1935 34.7 %, peruna- ja juurikasvisato 9.5 % ja naattisato 0.2 % sekä vihantarehu-, peltioheinä- ja olkisato 53.1 %; niittyheinäsato oli vain 2.5 %.

Sato, rehuyksiköiksi muunnettuna, esitetään seuraavassa taulukossa läänittäin.

Rehuyksiköitä 1935 (1,000 yksiköin) läänittäin:

	Uuden- maan länni.	Turun ja Porm. länni.	Ahvenan- maan maakunta.	Hämeen länni.	Vipuriin länni.	Mikkelin länni.	Kuopion länni.	Väasan länni.	Ouluun länni.
Syysvehnä	10,000	20,193	676	7,511	3,703	28	29	2,750	9
Kevätvehnä	8,384	13,533	2,343	6,718	23,717	3,879	3,033	6,282	2,429
Ruis	29,426	79,327	765	48,637	40,556	27,922	33,622	67,087	22,178
Ohra	10,926	25,012	1,019	13,821	14,737	4,823	19,991	38,553	37,031
Kaura	77,095	136,406	3,664	74,360	66,738	28,985	37,589	66,846	15,744
Sekuli	4,009	3,866	66	4,563	1,206	1,012	700	4,334	1,634
Herne, papu ja virna	5,494	7,013	1,970	3,334	3,016	448	286	699	103
Yht. viljakasveja	145,334	285,350	10,503	158,944	153,693	67,097	95,250	186,551	79,128
Peruna	29,394	42,873	1,732	24,812	41,525	14,534	28,883	48,483	21,573
Rehunauris	2,511	5,000	331	3,304	1,913	2,074	3,364	13,620	2,353
Muut juurikasvit	8,443	12,791	488	6,987	3,324	1,043	703	917	971
Yht. perunaa ja juurikasy.	40,348	60,664	2,551	35,103	46,762	17,651	32,950	63,020	24,897
Peltioheinä	129,865	199,415	9,306	134,680	224,925	67,240	144,712	271,033	143,940
Vihantarehu	9,228	4,087	36	4,652	2,728	1,327	3,066	3,158	1,982
Syysviljan oljet	15,770	39,808	576	22,459	17,703	11,180	13,461	27,935	8,875
Kevätviljan oljet	39,898	70,339	2,755	39,004	41,637	15,293	22,248	41,776	17,426
Palkokasvien oljet	1,570	2,004	563	952	862	128	81	200	29
Yht. peltioheinää, vihantarehua ja olkia	196,331	315,653	13,236	201,747	287,855	95,168	183,568	344,102	172,252
Rehunauriin naatit	235	469	31	310	179	195	315	1,277	221
Muiden juurik. naatit	1,299	1,968	75	1,075	511	161	108	141	149
Yht. naatteja	1,534	2,437	106	1,385	690	356	423	1,418	370
Koko sato pellosta	383,547	664,104	26,396	397,179	489,000	180,272	312,191	595,091	276,647
Niittyheinä	1,611	3,711	524	2,264	8,566	2,306	15,379	4,768	45,490
Sato kokonaisuudessaan	385,158	667,815	26,920	399,443	497,566	182,578	327,570	599,859	322,137

Sadon raha-arvo.

Sadon raha-arvo v:ltä 1935 on laskettu siten, että vehnään ja rukiiseen sekä ohraan, kauraan, perunaan ja peltioheinään nähden on käytetty Maataloustuottajain Keskusliiton julkaisemain, tukkuhintoja koskevain tiedonantojen perusteella mainituille tuotteille laskettuja keskikhintoja. Siten on saatu hinnaksi vehnälle Smk 2: 57, rukiille Smk 1: 96, ohralle Smk 1: 63, kauralle Smk 1: 30, perunalle Smk 0: 55 ja kylvöheinälle Smk 0: 46, kaikki nämä määärät kilolta. Muille maataloustuotteille on pantu v:ltä 1935 seuraavat hinnat kg:ltä: sekaviljalle 1: 64, herneille ja pavulle 2: 70, rehunaurille 0: 15, muille juurikasveille 0: 25, vihantarehulle 0: 46, niittyheinälle 0: 38, syysviljan oljille 0: 10, kevätviljan oljille 0: 25, juurikasvien naateille 0: 05 à 0: 10, heinänsiemenelle 8: — sekä kehruuukasveille 6: —. Näin menetellen on sadon arvoksi saatu 5,118,951 tuh. markkaa.

Vastaavat arvot eri lääneissä v. 1935 ja viisivuotisjaksoista 1931—35 olivat:

Kulutus.

Viljan kulutukseen nähdien tilasto osoittaa, että v. 1935 vehnän kulutus oli vähän suurempi kuin v. 1934, johtuen suuremmasta vehnän sadosta, jota vastoin rukiin kulutus oli huomattavasti pienempi, aiheutuen pienemmästä rukiin sadosta ja tuonnista. Ohran ja kauran kulutus oli v. 1935 niinikään melko-lalla pienempi kuin v. 1934, johon vaikutti huomattavasti pienemmät sadot.

Vuonna 1935 tuotiin maahan vehnää 113.1 milj. kg eli paljon vähemmän kuin viisivuotiskautena 1931—35, jolloin tuotiin keskimäärin vuodessa 122.7 milj. kg, sekä vähemmän kuin vuonna 1934, jolloin tuonti oli 126.5 milj. kg. Kotimaisen vehnän osuus kulutuksesta oli v. 1935 kokonaista 53.3 % oltuaan edellisenä vuonna 43.1 %, ja kutakin asukasta kohti tuli ensiksi mainittuna vuonna 57.1 kg.

Rukiin tuonti, joka oli vv. 1931—35 44.9 milj. kg vuotuiskeskimäärin ja v. 1934 41.2 milj. kg, teki v. 1935 vain 28.3 milj. kg. Kotimaisen rukiin tuotanto oli suurempi kuin kokonaiskulutuksen määrä. V. 1934 kotimaisen rukiin osuus oli 98.7 % ja vv. 1931—35 97.0 % kulutuksesta. Kutakin asukasta kohti tuli v. 1935 90.1 kg, oltuaan v. 1934 106.5 kg ja vv. 1931—35 keskim. 97.1 kg.

Ohran tuonti oli v. 1935 2.4 milj. kg, oltuaan v. 1934 1.2 milj. kg ja vv. 1931—35 1.3 milj. kg vuosittain. Kulutuksesta tuli henkeä kohti 36.2 kg v. 1935, 47.7 kg v. 1934 ja 40.8 kg keskimäärin vuodessa vuosina 1931—35.

Mitä kauraan tulee, oli tuonti v. 1935 6.3 milj. kg, ollen v. 1934 14.1 milj. kg ja vv. 1931—35 11.5 milj. kg keskimäärin vuodessa. Vienti oli v. 1935 0.05 milj. kg oltuaan v. 1934 0.3 milj. kg ja vv. 1931—35 0.4 milj. kg keskimäärin vuodessa. Kulutuksesta tuli henkeä kohti v. 1935 138.5 kg, v. 1934 186.0 kg ja keskimäärin vuodessa vuosina 1931—1935 158.8 kg.

Perunoiden tuonti oli v. 1935 4.3 milj. kg, v. 1934 4.9 milj. kg ja vuosina 1931—35 vuotuiskeskimäärin 3.8 milj. kg. Vienti oli v. 1935 aivan mitätön. Väestöön verrattuna kulutettiin henkeä kohti mainittuna vuonna 289.1 kg, mikä oli melkoista suurempi kuin kulutus edellisenä vuonna, 258.3 kg, sekä suurempi kuin keskimääräinen kulutus vuosina 1931—35 262.2 kg.

Mitä edellä on lyhyesti esitetty, käy ilmi seuraavasta taulukosta, jossa on otettu huomioon vehnän, rukiin, ohran ja kauran sekä perunan sato-, tuonti- ja vientimäärät ynnä kylvöön käytetty paljous viisivuotisjaksona 1931—35 sekä teollisuudessa¹⁾ käytetty määrä vuosina 1934 ja 1935, kaikki nämä määrat kiloissa ilmoitettuina.²⁾

¹⁾ Mallas-, tärkkelys-, hiiva- ja väkiviinatehtaissa (Til. Päätoimistolta saatuja tietoja).

²⁾ Vilja on ilmoitettu seuraavassa taulukossa jauhamattomana; jauhettua viljaa jauhamattomaksi muunnettaessa on 100 kg vehniä pantu vastaamaan 65 kg vehnäjauhoja tai -ryynejä, 100 kg rukiita 95 kg ruisjauhoja, 100 kg ohria 60 kg ohraryynejä tai -jauhoja sekä 100 kg kauroja 50 kg kauraryynejä tai -jauhoja.

	Vehmä.	Ruis.	Ohra	Kaura.	Peruna.
V. 1935					
Sato	115,217,200	349,519,500	165,933,100	608,912,800	1,269,046,800
Tuonti	113,076,278	28,335,231	2,384,320	6,348,968	4,349,342
Kylvö	12,296,200	34,100,600	25,217,900	90,898,600	135,175,300
Teollisuus	—	2,737,900	6,168,300	23,500	43,668,925
Vienti	2,817	175	258	51,260	50,050
Yhteensä kulutusta varten	215,994,461	341,016,056	136,930,962	524,288,408	1,094,501,867
Kulutus 1 henkeä kohti ¹⁾	57.1	90.1	36.2	138.5	289.1
V. 1934					
Sato	89,264,300	394,849,800	208,641,400	776,339,600	1,139,395,700
Tuonti	126,523,567	41,167,720	1,199,676	14,050,093	4,897,409
Kylvö	8,620,000	34,750,400	26,053,000	91,590,300	136,381,700
Teollisuus	—	1,202,678	4,433,890	—	37,783,841
Vienti	409	15,072	155	311,031	—
Yhteensä kulutusta varten	207,167,458	400,049,370	179,354,031	698,488,362	970,127,568
Kulutus 1 henkeä kohti ..	55.2	106.5	47.7	186.0	258.3
Vuosina 1931—1935 (Keskimäärin vuodessa)					
Sato	68,458,540	352,333,120	179,520,260	671,976,500	1,130,300,760
Tuonti	122,728,176	44,865,144	1,320,485	11,500,416	3,826,792
Kylvö	6,838,227	32,503,045	25,009,504	89,179,479	130,455,482
Teollisuus	—	1,368,657	3,353,818	24,751	22,561,573
Vienti	645	32,967	488	370,615	88,552
Yhteensä kulutusta varten	184,347,844	363,293,595	152,476,935	593,902,071	981,021,945
Kulutus 1 henkeä kohti ..	49.3	97.1	40.8	158.8	262.2

Kotieläimet.

Kotieläinten luku.

Kotieläimet, joista annetaan tiedot kihlakunnittain ja maanviljelysseuroittain taululiitteessä N:o 3, jakautuvat syyskuun 1 p:nä 1935 läänittään koko maassa seuraavalla tavalla:

	Uuden- maan- lään.	Turun ja Porin lään.	Aivenan- maan- maakunta.	Hämeen- lään.	Vijipurin- lään.	Mikkelin- lään.	Kuopion- lään.	Vaasan- lään.	Ouluun- lään.	Valtakunta v. 1935
Oriita (yli 3 v.)	437	1,275	15	743	779	505	978	1,474	1,568	7,774
Ruunia (yli 3 v.)	16,383	25,259	1,189	16,401	21,290	9,199	12,066	25,256	14,155	141,198
Tammoja (yli 3 v.) ...	14,239	24,578	1,643	19,876	25,785	10,924	18,760	29,601	14,926	160,332
Nuoria hevosia (1—3 v.)	2,657	5,073	328	3,044	3,398	1,590	2,560	4,854	1,785	25,289
Varsoja (alle 1 v.)	911	3,627	88	1,705	2,937	1,316	1,969	3,851	1,023	17,427
Yhteensä hevosia	34,627	59,812	3,263	41,769	54,189	23,534	36,333	65,036	33,457	352,020
Sonneja (yli 2 v.)	2,949	4,654	423	2,939	1,683	1,383	2,470	1,516	2,130	20,147
Lehmää	121,062	192,977	9,297	126,917	170,102	84,898	150,216	197,161	145,792	1,198,422
Nuoria sonneja (1—2 v.)	3,383	5,211	367	4,482	3,851	3,059	4,603	4,947	4,576	34,479
Iliehoja (yli 1 v.)	21,809	36,770	858	25,330	28,289	13,315	21,013	34,678	21,948	204,010
Vasikkoita (alle 1 v.) ..	21,788	47,907	3,171	31,857	37,028	19,155	31,747	47,236	27,027	266,916
Yhteensä nautaeläimiä	170,991	287,519	14,116	191,525	240,953	121,810	210,049	285,538	201,473	1,723,974

¹⁾ Koko väkiluku arvioitu 31 p. jouluuk. 1935 3,785,520 hengeksi, joista kaupunkien väkiluku 782,445 ja maalaiskuntain 3,003,075 henkeä.

(Jatk.)

									Valtakunta v. 1935
	Turun ja Porin kaup. länn.	Hämeen länn.	Viipuriin länn.	Mikkelin länn.	Kuopion länn.	Vaasan länn.	Oulun länn.		
Lampaita (yli 1 v.) ...	21,110	83,331	9,233	43,163	92,656	42,649	70,321	130,247	91,594 584,304
" (alle 1 v.) ...	8,757	37,473	6,002	17,298	67,758	46,241	58,808	65,706	83,254 391,297
Yhteensä lampaita	29,867	120,804	15,235	60,461	160,414	88,890	129,129	195,953	174,848 975,601
Vuohia (yli 1 v.)	241	5,100	44	1,958	766	566	429	924	626 10,654
Karjuja (yli 6 kk.) ...	779	815	10	738	583	851	824	744	388 5,732
Emakoita, tiineitää (yli 6 kk.) ...	4,543	4,722	70	2,236	4,526	2,219	2,377	3,254	950 24,897
Emakoita, ei tiineitää (yli 6 kk.) ...	3,352	4,414	32	3,727	6,319	4,592	1,910	2,745	551 27,642
Lihottussikoja (yli 6 kk.)	14,437	24,715	1,129	18,797	28,163	23,805	16,666	19,308	5,688 152,708
Nuoria sikoja (4—6 kk.)	11,474	22,630	827	13,942	15,239	10,674	14,866	15,343	4,977 109,972
Nuoria sikoja (2—4 kk.)	6,840	16,077	403	5,016	14,602	5,758	9,692	12,972	4,679 76,039
Porsaita (alle 2 kk.) ...	5,423	9,590	470	6,178	13,752	6,501	9,632	12,426	5,344 69,316
Yhteensä sikoja	46,848	82,963	2,941	50,634	83,184	54,400	55,967	66,792	22,577 466,306
Poroja (yli 1 v.) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	90,297 90,297
Kanoja (yli 6 kk.) ...	259,631	1,071,014	23,852	289,455	298,115	107,245	110,667	349,506	78,298 2,587,783
Muu siipi karja (yli 6 kk.)	3,315	1,151	20	871	1,717	295	331	1,022	234 8,956
Mehilaisyhteiskuntia ...	1,328	4,900	21	1,560	1,309	37	16	1,783	20 10,974

Edellä esitettyt tiedot eivät käsittä sellaisten talouskuntien karjoja, joilla on 0,25 ha pienempi peltoala tai jotka ovat ilman peltoa. Jotta maalaiskuntain koko kotieläinluku saataisiin selville, ovat tällaisetkin ruokakunnat lukuunottettavat. Edellyttääen, että niillä on kotieläimiä varsinaisiin viljelmiin verraten suhteellisesti yhtä paljon kuin vuoden 1920 (tätä myöhemmältä ajankohdalta ei ole vertailuun tarpeellisia tietoja) yleisessä maataloustiedustelussa todettiin olevan, saadaan näitä suhdeluksia käyttäen kotieläinten määrität eri lääneissä ja koko maassa olemaan seuraavat v:ltä 1935 ja vuosilta 1931—35 keskimäärin:

									Valtakunta v. 1935
	Turun ja Porin kaup. länn.	Hämeen länn.	Viipuriin länn.	Mikkelin länn.	Kuopion länn.	Vaasan länn.	Oulun länn.		Valtakunta 1931—35 keskin.
V. 1935.									
Oriita (yli 3 v.) ...	452	1,300	16	793	812	521	1,002	1,506	1,626 8,028 7,918
Ruumia (yli 3 v.) ...	16,922	25,964	1,235	17,184	22,012	9,464	12,615	25,709	14,739 145,844 147,943
Tammoja (yli 3 v.) ...	14,566	24,995	1,747	20,391	26,222	11,098	19,206	29,955	15,324 163,504 165,874
Nuoria hevosia (1—3 v.)	2,686	5,122	354	3,081	3,418	1,602	2,596	4,893	1,820 25,572 23,216
Varsoja (alle 1 v.) ...	926	3,677	94	1,727	2,952	1,329	1,969	3,895	1,055 17,624 14,437
Yhteensä hevosia	35,552	61,058	3,446	43,176	55,416	24,014	37,388	65,958	34,564 360,572 359,388
Sonneja (yli 2 v.) ...	2,952	4,704	423	2,942	1,695	1,386	2,480	1,524	2,178 20,284 21,193
Lehmää ...	129,832	205,723	11,049	137,069	179,890	90,437	160,641	206,353	153,932 1,274,926 1,278,058
Nuoria sonneja (1—2 v.)	3,421	5,320	399	4,522	3,873	3,090	4,644	5,031	4,676 34,976 35,073
Hiehoja (yli 1 v.) ...	22,657	38,376	925	26,388	28,853	13,778	21,864	35,715	23,033 211,589 201,203
Vasikoita (alle 1 v.) ...	23,065	50,412	3,836	33,525	38,390	20,276	33,601	48,880	28,277 280,262 256,886
Yhteensä nautaeläimiä	181,927	304,535	16,632	204,446	252,701	128,967	223,230	297,503	212,096 1,822,037 1,792,413
Lampaita (yli 1 v.) ...	22,519	89,230	11,243	45,960	95,426	45,276	74,806	135,421	95,971 615,852 622,509
" (alle 1 v.) ...	9,098	39,864	7,249	17,953	69,380	48,810	61,801	67,856	86,484 408,495 350,485
Yhteensä lampaita	31,617	129,094	18,492	63,913	164,806	94,086	136,607	203,277	182,455 1,024,347 972,994

(Jatk.)

	Vu. 1933	Vu. 1934—35 keskim.	Valtakunta v. 1933								
Lääni tai maakunta.	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta v. 1933	Valtakunta vu. 1934—35 keskim.
Vuohia (yli 1 v.)	341	5,985	44	2,499	871	619	524	1,005	693	12,581	11,578
Karjuja (yli 6 kk.)	786	832	10	743	587	902	829	748	388	5,825	5,427
Emakoita, tiineitä (yli 6 kk.)	4,636	4,792	71	2,260	4,557	2,259	2,385	3,261	950	25,171	48,853
Emakoita, ei tiineitä (yli 6 kk.)	4,421	4,481	33	3,767	6,364	4,674	1,916	2,750	551	28,957	169,906
Lihotussikoja (yli 6 kk.)	17,735	26,565	1,179	22,668	31,697	26,109	17,804	20,304	5,845	162,190	121,819
Nuoria sikoja (4—6 kk.)	13,653	25,163	1,012	15,793	17,134	11,757	16,028	16,075	5,204	83,882	172,332
Nuoria sikoja (2—4 kk.)	8,138	17,877	493	5,682	16,418	6,342	10,449	13,590	4,893	74,336	71,404
Porsaita (alle 2 kk.)	6,155	10,397	537	6,834	14,789	6,997	10,193	12,846	5,588	243	9,132
Yhteensä sikoja	55,524	90,107	3,335	57,747	91,546	59,040	59,604	69,574	23,419	509,896	460,206
Poroja (yli 1 v.)										103,481	103,481
Kanoja (yli 6 kk.)	300,477	1,207,378	28,989	325,527	313,904	110,911	114,077	362,639	80,363	2,844,265	2,759,324
Muu siipikarja (yli 6 kk.)	3,281	1,290	23	871	1,742	296	345	1,041	243	9,132	8,352
Mehiläisyhteiskuntia	1,870	5,996	21	1,851	1,599	37	17	1,910	24	13,325	13,154

Yleisenä huomautuksena mainittakoon, että viimeksi ilmoitettuja lukuja on kauttaaltaan käytetty pohjana seuraavassa tekstissä esitetyille laskelmille, lukuunottamatta eläimiä ja peltoaloja keskenään vertailtaessa.

Mitä ensiksi tulee nuorten eläinten suhteelliseen osuuteen asianomaisten eläinryhmien kokonaismääristä, oli se, prosenteiksi laskettuna, v. 1935 seuraava:

Lääni tai maakunta.	Nuoria hevosia ja varsoja.	Nuoria nautoja ja vasikoida.	Lampaan vuonia.	Nuoria sikoja ja porsaita.
Uudenmaan	10.2	27.0	28.8	50.3
Turun ja Porin	14.4	30.9	30.9	59.3
Ahvenanmaan	13.0	31.0	39.2	61.2
Hämeen	11.1	31.5	28.1	49.0
Viipurin	11.5	28.1	42.1	52.8
Mikkelin	12.2	28.8	51.9	42.5
Kuopion	12.2	26.9	45.2	61.5
Vaasan	13.3	30.1	33.4	61.1
Oulun	8.3	26.4	47.4	67.0
Valtakunta	12.0	28.9	39.9	54.9

Nuoren karjan suhteellinen lukuisuus oli samassa eläinryhmässä niin-muodoin hyvin erilainen eri osissa maata. Niin esim. vaihteli nuorten hevosten ja varsojen luku 8.3 %:sta (Oulun lääni) 14.4 %:iin (Turun ja Porin lääni), nuorten nautaeläinten ja vasikoiden luku 26.4 %:sta (Oulun lääni) 31.5 %:iin (Hämeen lääni), lampaanvuonien luku 28.1 %:sta (Hämeen lääni) 51.9 %:iin (Mikkelin lääni) sekä nuorten sikojen ja porsaiden luku 42.5 % (Mikkelin lääni) 67.0 %:iin (Oulun lääni).

Täyskasvuisten naaraseläinten ja nuorimmassa ikäryhmässä olevain elukkain suhde oli seuraava:

¹⁾ Vuosilta 1931 ja 1932 keskimäärä 3—6 kk:n ikäisistä sioista.

²⁾ » » » » alle 3 kk. olevista porsaista.

	100 täysikäistä vastasi:		
	Varsoja.	Vasikoita.	Porsaita.
Uudenmaan läänissä	6.4	17.8	68.0
Turun ja Porin läänissä	14.7	24.5	112.1
Ahvenanmaan maakunnassa	5.4	34.7	516.3
Hämeen läänissä	8.5	24.5	113.4
Viipurin »	11.3	21.3	135.4
Mikkelin »	12.0	22.4	100.9
Kuopion »	10.3	20.9	237.0
Vaasan »	13.0	23.7	213.7
Oulun »	6.9	18.4	372.3
Valtakunnassa	10.8	22.0	137.3

Oriiden ja tammojen sekä sonnien ja lehmien suhteellista lukuisuutta eri lääneissä kuvastavat seuraavat luvut, jotka osoittavat tammojen lukua 100 oritta kohti ja lehmien lukua 100 sonnia kohti:

	100 oritta vastasi:	100 sonnia vastasi:
Uudenmaan läänissä	3,223	4,398
Turun ja Porin läänissä	1,923	4,373
Ahvenanmaan maakunnassa	10,919	2,612
Hämeen läänissä	2,571	4,659
Viipurin »	3,229	10,613
Mikkelin »	2,130	6,525
Kuopion »	1,917	6,477
Vaasan »	1,989	13,540
Oulun »	942	7,068
Valtakunnassa	2,037	6,285

Luvut osoittavat siis, että oriita pidettiin suhteellisesti enimmin Oulun läänissä ja vähimmin Ahvenanmaalla sekä sonneja enimmin Ahvenanmaalla ja vähimmin Vaasan läänissä.

Muutokset kotieläinten luvussa vuosina 1931—35.

Verrattaessa kotieläinten lukuja vuosilta 1934 ja 1935 keskenään sekä v:ltä 1935 ja viisivuotisjakson jälkeen vuosilta 1931—35 keskenään huomataan niiden eri ryhmissä tapahtuneen seuraavat muutokset:

	Lisäys (+) tai vähennys (—) vv. 1934—35.			Lisäys (+) tai vähennys (—) v. 1935 verrattuna keski- määriään vv. 1931—35.		
	Luku.	%	Luku.	%		
Oriita (yli 3 v.)	+ 178	+ 2.3	+ 110	+ 1.4		
Ruunia (yli 3 v.)	— 1,149	— 0.8	— 2,099	— 1.4		
Tammoja (yli 3 v.)	— 1,038	— 0.6	— 2,370	— 1.4		
Nuoria hevosia (1—3 v.)	+ 1,961	+ 8.3	+ 2,356	+ 10.1		
Varsoja (alle 1 v.)	+ 3,027	+20.7	+ 3,187	+22.1		
Yhteensä hevosia	+ 2,979	+ 0.8	+ 1,184	+ 0.3		

	Lisäys (+) tai vähennys (—) vv. 1934—35.	Luku.	%	Lisäys (+) tai vähennys (—) v. 1935 verrattuna keski- määrään vv. 1931—35.	Luku.	%
Sonneja (yli 2 v.)	— 457	— 2.2	—	909	— 4.3	
Lehmiä	+ 14,535	+ 1.2	—	3,132	— 0.2	
Nuoria sonneja (1—2 v.)	+ 2,552	+ 7.9	—	97	— 0.3	
Hiehoja (yli 1 v.)	+ 18,809	+ 9.8	+10,386	+ 5.2		
Vasikoita (alle 1 v.)	+ 19,634	+ 7.5	+23,376	+ 9.1		
Yhteensä nautaeläimiä	+ 55,073	+ 3.1	+29,624	+ 1.7		
Lampaita (yli 1 v.)	— 2,942	— 0.5	— 6,657	— 1.1		
» (alle 1 v.)	+ 44,844	+12.3	+58,010	+16.6		
Yhteensä lampaita	+ 41,902	+ 4.3	+51,353	+ 5.3		
Vuohia (yli 1 v.)	+ 606	+ 5.1	+ 1,003	+ 8.7		
Karjuja (yli 6 kk.)	+ 422	+ 7.8	+ 398	+ 7.3		
Siitosemakkaja (yli 6 kk.) tiineitä... — 3,301	—11.6		+ 5,275	+10.8		
» » » ei tiineitä . + 1,677	+ 6.1					
Lihotussikkoja (yli 6 kk.)	+ 8,416	+ 5.2	+ 7,716	+ 4.8		
Nuoria sikoja (4—6 kk.)	+ 5,080	+ 4.4	+33,369 ¹⁾	+19.4		
» » (2—4 kk.)	— 2,485	— 2.9				
Porsaita (alle 2 kk.)	+ 3,996	+ 5.7	+ 2,932 ²⁾	+ 4.1		
Yhteensä sikoja	+ 13,805	+ 2.8	+49,690	+10.8		
Poroja (yli 1 v.)	+ 7,397	+ 7.7	+12,589	+13.9		
Kanoja (yli 6 kk.)	—130,983	— 4.4	+84,941	+ 3.1		
Muuta siipikarjaa (yli 6 kk.)	— 296	— 3.1	+ 780	+ 9.3		
Mehiläisyhteiskuntia	+ 332	+ 2.6	+ 171	+ 1.3		

Hevosten koko luku v. 1935 on lisääntynyt 0.8 %:lla vuoteen 1934 verrattuna; ruunien luku on vähentynyt 0.8 % ja tammojen luku 0.6 %, nuorten hevosten lisääntynyt 8.3 % ja varsojen lisääntynyt kokonaista 20.7 %. — Nautakarjassa, jonka koko luku on lisääntynyt 3.1 %, on sonnien luku vähentynyt, mutta kaikki muut nautaelänryhmät sitä vastoin lisääntyneet. — Lampaiden koko luku on vastoin tavallisuutta lisääntynyt, nim. 4.3 %. — Vuohien ryhmässä on tapahtunut niinikään lisäystä, 5.1 %. — Sikojen kokonaisluku on lisääntynyt vain 2.8 %, lisäännystä on havaittavissa niinikään kaikissa eri ryhmissä paitsi siitosemakoissa ja 2—4 kk. vanhoissa porsaissa. Mitä muihin kotielänryhmiin tulee, ovat porot lisääntyneet, mutta kanat ja muu siipikarja vähentyneet.

Nautayksiköiksi muunnettua tekivät kotieläimet eri lääneissä ja koko maassa seuraavat määrität:

¹⁾ Ks. muist. siv. 28.

²⁾ » » » » »

Kotieläimet nautayksiköin.¹⁾

Lääni tai maakunta.	Hevoset.		Nautaeläimet.		Lampaat.		Vuohet.		Siat.		Porot.		Yhteensä nautayksiköitä.		Nautayks -köt % koko maan nautayksikkö -tuvusta.
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	
Uudenmaan ...	67,028	28.5	151,589	64.3	3,384	1.4	43	(0.0)	13,541	5.8	—	—	235,585	100.0	9.8
Turun ja Porin	111,478	28.5	244,878	62.6	13,645	3.5	748	0.2	20,495	5.2	—	—	391,244	100.0	16.3
Ahvenanmaan ..	6,398	29.0	13,093	59.2	1,859	8.4	6	(0.0)	747	3.4	—	—	22,103	100.0	0.9
Hämeen	80,682	30.3	163,847	61.6	6,867	2.6	312	0.1	14,409	5.4	—	—	266,117	100.0	11.1
Viipurin	102,986	29.6	207,546	59.7	16,264	4.7	109	(0.0)	21,019	6.0	—	—	347,924	100.0	14.5
Mikkeliin	44,432	25.6	105,326	60.7	8,710	5.0	77	(0.0)	15,098	8.7	—	—	173,643	100.0	7.2
Kuopion	69,226	24.7	184,775	65.9	13,213	4.7	65	(0.0)	13,047	4.7	—	—	280,326	100.0	11.6
Vaasan	121,180	30.5	240,470	60.4	21,169	5.3	126	(0.0)	14,960	3.8	—	—	397,905	100.0	16.5
Oulun	65,726	22.6	177,034	60.9	17,402	6.0	87	(0.0)	4,651	1.6	25,870	8.9	290,770	100.0	12.1
Valtakunta	669,136	27.8	1,488,558	61.9	102,513	4.2	1,573	0.1	117,967	4.9	25,870	1.1	2,405,617	100.0	100.0
V. 1934	669,680	28.3	1,458,891	61.6	100,077	4.2	1,497	0.1	112,755	4.8	24,021	1.0	2,366,921	100.0	—

Keskimääräluvut vv:lta 1931—35 ovat taas seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Hevoset.		Nautaeläimet.		Lampaat.		Vuohet.		Siat.		Porot.		Yhteensä nautayksiköitä.		Nautayks -köt % koko maan nautayksikkö -tuvusta.
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	
Uudenmaan ...	67,717	29.5	146,147	63.8	3,473	1.5	42	(0.0)	11,816	5.2	—	—	229,195	100.0	9.6
Turun ja Porin	111,672	28.5	245,068	62.6	13,388	3.4	685	0.2	20,848	5.3	—	—	391,661	100.0	16.4
Ahvenanmaan ..	6,189	27.5	13,727	60.9	1,897	8.4	6	(0.0)	708	3.2	—	—	22,527	100.0	0.9
Hämeen	81,546	31.0	160,207	61.0	6,986	2.7	216	0.1	13,574	5.2	—	—	262,529	100.0	11.0
Viipurin	102,772	30.4	200,554	59.3	15,850	4.7	109	(0.0)	18,936	5.6	—	—	338,221	100.0	14.2
Mikkeliin	44,158	26.3	102,678	61.1	8,375	5.0	89	(0.0)	12,813	7.6	—	—	168,113	100.0	7.1
Kuopion	70,926	25.3	186,526	66.4	12,890	4.6	70	(0.0)	10,403	3.7	—	—	280,809	100.0	11.8
Vaasan	122,559	30.2	248,768	61.4	20,927	5.2	144	(0.0)	13,040	3.2	—	—	405,438	100.0	17.0
Oulun	66,373	23.2	177,936	62.1	15,933	5.6	87	(0.0)	3,500	1.2	22,723	7.9	286,552	100.0	12.0
Valtakunta	673,906	28.3	1,481,611	62.1	99,719	4.2	1,448	0.1	105,638	4.4	22,723	0.9	2,385,045	100.0	100.0

Kotieläimet ja väkiluku.

Seuraavassa esityksessä, jossa tehdään vertailuja toiselta puolen kotieläinten ja toiselta puolen väkiluvun ja peltoalan välillä, on kotieläinten luku kussakin lajiryhmässä muunnettettu täysi-ikäisiä eläimiä vastaanavaksi.²⁾ Tätten on saatu seuraavat täysi-ikäisten eläinten luvut eri lääneissä ja valtakunnassa vuonna 1935.

¹⁾ Nautayksiköiksi muunnettessa on yksi n. y. pantu vastaamaan $\frac{1}{2}$ aikuista hevosta tai 1 nuorta hevosta tai 2 varsaan, 2 nuorta sonnia tai 2 hiehoa tai 4 vasikkaa, 3 aikuista sikaa tai 6 nuorta sikaa tai 15 porsasta (alle 2 kk.), 8 aikuista lammasta tai 16 vuonaa, 8 vuohta tai 4 poroa.

²⁾ Muuntamisessa on pantu 1 täysikäinen hevonen vastaamaan 2 nuorta hevosta tai 4 varsaan, 1 täysikäinen nautaeläin 2 nuorta nautaa tai 4 vasikkaa, 1 täysikäinen lammaa 2 nuorta lammasta ja 1 täysikäinen sika 1 $\frac{1}{2}$ 4—6 kuukauden ja kolmea 2—4 kuukauden iässä olevaa nuorta sikaa tai 5 porsasta. Nuorten sikojen muuntamisessa täysikäisiksi on ennen käytetty toista muuntolukua.

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Vuohia.	Sikoja.	Poroja.
Uudenmaan	33,514	151,589	27,068	341	40,624	—
Turun ja Porin	55,739	244,878	109,162	5,985	61,484	—
Ahvenanmaan	3,199	13,093	14,868	44	2,240	—
Hämeen	40,341	163,847	54,937	2,499	43,227	—
Viipurin	51,493	207,546	130,116	871	63,058	—
Mikkelin	22,216	105,326	69,681	619	45,295	—
Kuopion	34,613	184,775	105,706	524	39,141	—
Vaasan	60,590	240,470	169,349	1,005	44,879	—
Oulun	32,863	177,034	139,213	693	13,952	103,481
Valtakunta	334,568	1,488,558	820,100	12,581	353,900	103,481
V. 1934	334,840	1,458,891	800,620	11,975	338,266	96,084

Kotieläimet täysikäisiksi muunnettua olivat keskim. vv. 1931—1935.

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Vuohia.	Sikoja.	Poroja.
Uudenmaan	33,858	146,147	27,780	339	35,632	—
Turun ja Porin	55,836	245,068	107,104	5,476	62,789	—
Ahvenanmaan	3,095	13,727	15,173	44	2,143	—
Hämeen	40,773	160,207	55,885	1,732	41,059	—
Viipurin	51,386	200,554	126,803	875	56,832	—
Mikkelin	22,079	102,678	67,004	708	38,619	—
Kuopion	35,460	186,526	103,124	563	31,395	—
Vaasan	61,279	248,768	167,416	1,146	39,203	—
Oulun	33,187	177,936	127,463	695	10,509	90,892
Valtakunta	336,953	1,481,611	797,752	11,578	318,181	90,892

Edellä olevien lukujen perusteella saadaan vuoden 1935 täyskasvuisia eläimiä 100 maaseutuväestön henkeä kohti:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Vuohia.	Sikoja.	Poroja.
Uudenmaan	13.4	60.8	10.9	0.1	16.3	—
Turun ja Porin	13.1	57.8	25.7	1.4	14.5	—
Ahvenanmaan	12.5	51.3	58.2	0.2	8.8	—
Hämeen	13.2	53.7	18.0	0.8	14.2	—
Viipurin	9.7	39.3	24.6	0.2	11.9	—
Mikkelin	12.1	57.5	38.0	0.3	24.7	—
Kuopion	9.7	51.9	29.7	0.1	11.0	—
Vaasan	11.4	45.3	31.9	0.2	8.4	—
Oulun	8.2	44.2	34.8	0.2	3.5	25.8
Valtakunta	11.1	49.6	27.3	0.4	11.8	3.4
V. 1934	11.3	49.1	26.9	0.4	11.4	3.2

Maaseutuväestöön verraten oli niinmuodoin aikuisia hevosia enimmän Uudenmaan (13.4) sekä Hämeen (13.2) ja Turun ja Porin (13.1) lääneissä; vähimmin niitä oli Oulun läänissä (8.2). Keskimäärin tuli valtakunnassa 100

maaseudun henkeä kohti 11.1 hevosta. — Nautaeläinten vastaava suhdeluku oli valtakunnalle 49.6 ja oli se suurin Uudenmaan (60.8) ja Turun ja Porin (57.8) lääneissä sekä pienin Viipurin läänille (39.3). — Lampaita pidettiin suhteellisesti enimmin Ahvenanmaalla (58.2) ja Mikkelin läänissä (38.0) sekä vähimmin Uudenmaan (10.9) ja Hämeen (18.0) lääneissä. — Vuohien suhteellinen luku oli suurin Turun ja Porin läänissä (1.4). — Sikojen suhteellisen lukuisuden puolesta oli ensi sijalla Mikkelin lääni (24.7) ja viimeisellä Oulun lääni (3.5). — Poroja pidettiin yksinomaan Oulun läänissä, jolle puheenalaisten keskiluku oli 25.8.

Kotieläimet ja peltoala.

Täysikäisiksi muunnettuja elukoita oli lääneissä ja valtakunnassa v. 1935 100 peltohehtaariin verraten seuraavat määärät:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Sikoja.
Uudenmaan	11.7	50.9	9.1	12.2
Turun ja Porin	11.5	48.7	21.6	12.1
Ahvenanmaan	22.2	81.4	89.5	14.8
Hämeen	13.4	52.5	17.8	13.0
Viipurin	13.7	53.9	34.6	15.7
Mikkelin	16.3	74.5	49.4	31.4
Kuopion	15.1	77.9	44.8	16.5
Vaasan	12.1	46.8	33.1	8.8
Oulun	13.0	68.6	54.5	5.5
Valtakunta	13.0	55.8	31.0	12.9
V. 1934	13.2	55.8	30.8	12.6

Kotieläimiä oli pelloalaan verrattuna vv. 1931—35 keskimäärin:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Sikoja.
Uudenmaan	12.1	50.2	9.6	11.1
Turun ja Porin	11.7	49.6	21.5	12.5
Ahvenanmaan	22.5	89.3	95.6	14.9
Hämeen	13.9	52.6	18.5	12.6
Viipurin	14.6	55.6	36.0	15.1
Mikkelin	17.1	76.4	50.0	28.1
Kuopion	16.6	84.7	47.0	14.3
Vaasan	12.5	49.3	33.4	7.8
Oulun	14.3	75.0	54.2	4.5
Valtakunta	13.6	57.8	31.3	12.0

Peltoalaan verraten pidettiin siis v. 1935 hevosia enimmin, Ahvenanmaata lukuunottamatta, Mikkelin läänissä (16.3), jota lähinnä seurasi Kuopion (15.1) lääni; pienin oli hevosten suhteellinen luku Turun ja Porin (11.5) sekä Uudenmaan (11.7) ja Vaasan (12.1) lääneissä, keskimäärä valtakunnalle oli 13.0. —

Maatalous v. 1935.

Nautaeläimiä oli suhteellisesti enimmin Ahvenanmaan (81.4) ja sitä lähinnä Kuopion (77.9) ja Mikkelin (74.5) lääneissä sekä vähimmin Vaasan (46.8) ja Turun ja Porin (48.7) lääneissä, keskimäärän tehdessä valtakunnalle 55.8. — Suhteellisesti enimmin lampaita oli Ahvenanmaalla (89.5) ja Oulun läänissä (54.5) sekä vähimmin Uudenmaan (9.1) ja Hämeen (17.8) lääneissä. Keskimäärä maalle oli 31.0. — Sikojen luku oli suhteellisesti suurin Mikkelin läänissä (31.4) ja Kuopion läänissä (16.5) ja pienin Oulun (5.5) ja Vaasan (8.8) lääneissä. Keskimäärä koko maalle oli 12.9.

Meijeriliike.

Meijerien luku ja niiden omistajat.

Tilasto vuodelta 1935 käsittää yhteensä 593 meijeriä, jotka ovat antaneet tietoja tuotannostaan ja jotka jakautuivat omistajiensa mukaan läänittäin sillä tavalla kuin seuraava yhdistelmä osoittaa; lisäksi on ilmoitettu meijerien keskim. luku vv. 1931—35.

Lääni tai maakunta.	Vksityisiä	henkilöitä.	Osakeyhtiötä.	Osuuskuntia.	Yhteensä.	Meijerien
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	luku vv.
						1931—35 ¹⁾
Uudenmaan	12 ²⁾	22.2	10	18.5	32	59.3
Turun ja Porin . .	6	5.2	11	9.5	99	85.3
Ahvenanmaan . . .	1	7.1	—	—	13	92.9
Hämeen	4	6.8	6	10.2	49	83.0
Viipurin	—	—	4	7.8	47	92.2
Mikkelin	4	12.9	1	3.2	26	83.9
Kuopion	2	4.1	4	8.2	43	87.7
Vaasan	7	4.4	3	1.9	149	93.7
Oulun	2	3.3	2	3.3	56	93.4
Valtakunta	38	6.4	41	6.9	514	86.7
V. 1934	37	6.2	40	6.7	517	87.1
Vv. 1931—35 kes-						
kim.	43	7.0	41	6.6	535	86.4
					619	100.0
						—

Kaikista meijereistä oli v. 1935 86.7 % osuuskuntien omia, kun yksityisillä oli niitä 6.4 % ja osakeyhtiöillä 6.9 %. Yksityisiä meijereitä oli enimmin Uudenmaan läänissä, jossa niiden luku oli 22.2 % läänin koko meijeriluvusta. Osakeyhtiöiden omistamia meijereitä oli suhteellisesti enimmin Uudenmaan (18.5 %) ja Hämeen (10.2 %) lääneissä. Osuusmeijereitä oli suhteellisesti enimmin Vaasan ja Oulun lääneissä, joissa näitä meijereitä oli valtavasti enemmän kuin $\frac{9}{10}$ läänin kaikista meijereistä. Suhteellisesti pienin oli osuusmeijerien luku Uudenmaan läänissä, jonka koko meijeriluvusta ne tekivät 59.3 % eli koko joukon enemmän kuin yksityiset ja osakeyhtiömeijerit.

Jos meijerien luku verrataan eri läänien väkilukuun v:ltä 1935²⁾ saadaan yhtä meijeria kohti seuraava henkilöluku: Ahvenanmaalla 2,001, Vaasan läänissä 3,750, Turun ja Porin läänissä 4,554, Mikkelin läänissä 6,591, Hämeen läänissä 6,750, Oulun läänissä 7,426, Kuopion läänissä 7,950, Uudenmaan läänissä 10,750.

¹⁾ V:sta 1934 alkaen vain ne meijerit, jotka ovat tuottaneet voita tai juustoa.

²⁾ Väkiluku joulukuun 31 p:nä m. v.

nissä 10,153 ja Viipurin läänissä 12,689. — Lehmälukuun verrattuna taas tuli kutakin meijeriä kohti v. 1935: Ahvenanmaalla 789 lehmää, Vaasan läänissä 1,298, Turun ja Porin läänissä 1,773, Hämeen läänissä 2,323, Uudenmaan läänissä 2,404, Oulun läänissä 2,566, Mikkelin läänissä 2,917, Kuopion läänissä 3,278 ja Viipurin läänissä 3,527 lehmää; keskiluku koko mäassa oli 2,150 lehmää yhtä meijeriä kohti.

Meijerien käyttövoima.

Jos meijerit ryhmitetään omistajiensa ja käyttövoiman mukaan, saadaan seuraava taulukko:

										Vyhteensä
										Muu tai yhdistetty voima.
										Höyry- ja sähkövoima.
										Vesi- ja höyry-voima.
										Käsi- ja höyry-voima.
										Hevosvoima.
										Käskivoima.
										Vesivoima.
										Höyryvoima.
										Sähkövoima.
										Öljymoottori.
Yksityismeijerit	4	—	—	16	13	—	1	—	3	1 38
Osakeyhtiömeijerit	—	1	—	25	6	2	1	—	6	— 41
Osunsmeijerit	24	9	3	384	39	4	3	—	47	— 514
Kaikki meijerit	28	10	3	425	58	6	5	1	56	1 593
										%
Yksityismeijerit	10.6	—	—	42.1	34.2	—	2.6	—	7.9	2.6 100.0
Osakeyhtiömeijerit	—	2.5	—	61.0	14.6	4.9	2.4	—	14.6	— 100.0
Osunsmeijerit	4.7	1.7	0.6	74.7	7.6	0.8	0.6	—	0.2	9.1 100.0
Kaikki meijerit	4.7	1.7	0.5	71.7	9.8	1.0	0.8	—	0.2	9.4 0.2 100.0

Tavallisista käyttövoima meijereissä oli siis höyry, jota käytettiin v. 1935 425 meijerissä, mikä on 71.7 % näiden koko luvusta. Lähinnä tavallisista oli sähkövoima, 58 meijerissä (9.8 %) ja sitä lähinnä tavallisista käsivoima, 28 meijerissä (4.7 %). Lisäksi oli 56 meijeria (9.4 %), joissa sähkön ohella käytettiin höyryvoimaa. Meijereitä, joissa käyttövoimana oli kaksi eri voimalajia, oli kaikkiaan 63 (10.6 %). — Eri omistajaryhmissä oli höyryvoima suhteellisesti lukuisammin edustettuna osuusmeijereissä kuin muissa, kun taas sähkövoima oli suhteellisesti yleisin yksityismeijereissä. Viimeksi mainitussa ryhmässä oli niinikään käsivoima suhteellisesti tavallisista, kun taas hevosvoima oli yleisin osakeyhtiö-meijereissä.

Lopuksi esitettäkseen taulukko, jossa meijerit ovat käyttövoimansa mukaan ryhmitetyinä läänittäin:

Laäni tai maakunta.	Käsivoima.		Hevosvoima.		Vesivoima.		Höyryvoima.		Sähkövoima.		Muu tai yhdistetty voima.		Vyhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Uudenmaan	—	—	—	—	—	—	17	31.5	17	31.5	20	37.0	54	100.0
Turun ja Porin	1	0.9	—	—	—	—	96	82.7	3	2.6	16	13.8	116	100.0
Ahvenanmaan	1	7.1	—	—	—	—	13	92.9	—	—	—	—	14	100.0
Hämeen	—	—	—	—	—	—	49	83.0	7	11.9	3	5.1	59	100.0
Viipurin	15	29.4	6	11.8	—	—	9	17.6	14	27.5	7	13.7	51	100.0
Mikkelin	—	—	3	9.7	—	—	21	67.7	4	12.9	3	9.7	31	100.0
Kuopion	1	2.1	—	—	2	4.1	40	81.6	3	6.1	3	6.1	49	100.0
Vaasan	5	3.2	1	0.6	1	0.6	134	84.3	5	3.1	13	8.2	159	100.0
Oulun	5	8.3	—	—	—	—	46	76.7	5	8.3	4	6.7	60	100.0
Valtakunta	28	4.7	10	1.7	3	0.5	425	71.7	58	9.8	69	11.6	593	100.0
V. 1934	26	4.4	11	1.9	3	0.5	428	72.0	61	10.3	65	10.9	594	100.0
Vv. 1931—35 keskim.	34	5.5	12	1.9	3	0.5	440	71.1	66	10.7	64	10.3	619	100.0

Käsivoimaa käyttäviä meijereitä oli suhteellisesti enimmin Viipurin läänissä, jossa 29.4 % läänin kaikista meijereistä käytti tätä voimaa; hevosvoimaa käyttäviä oli suhteellisesti enimmin Viipurin (11.8 %) ja Mikkelin (9.7 %) läänissä, höyryvoimalla käypiä enimmin Ahvenanmaalla (92.9 %) ja sähkövoimalla käypiä enimmin Uudenmaan läänissä (31.5 %).

Meijerien tuotanto.

Tuotannostaan tietoja antaneiden meijerien omistajat sekä tuotannon laatu käy ilmi seuraavasta:

	Yksityis- meijereitä.		Osakeyhtiö- meijereitä.		Osuus- meijereitä.		Vt. 1931—35 keskim.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Voimeijereitä	14	2.9	23	4.8	446	92.3	483	100.0
Juustomeijereitä	20	47.6	8	19.1	14	33.3	42	100.0
Voi- ja juustomeij.	4	5.9	10	14.7	54	79.4	68	100.0
	<u>Yhteensä</u>	<u>38</u>	<u>6.4</u>	<u>41</u>	<u>6.9</u>	<u>514</u>	<u>86.7</u>	<u>593</u>
Vv. 1931—35 keskim.	43	7.0	40	6.5	530	86.5	613	100.0
								—

Voimeijereistä olivat useimmat osuusmeijerien hallussa, juustomeijerit taas olivat enimmin yksityisten omistamia. Osuuskunnilla oli yhteensä 14 varsinaista juustomeijeriä sekä niiden lisäksi 54 sellaista meijeria, joissa valmistettiin sekä voita että juustoja. Juustomeijereitä oli kaiken kaikkiaan maassa 42 ja voi- ja juustomeijereitä 68.

Läännittäin jakaantuvat meijerit tuotantolajin puolesta seuraavasti:

Lääni tai maakunta.	Voimeijereitä. Luku. %	Juusto- meijereitä. Luku. %	Voi- ja juusto- meijereitä. Luku. %	Yhteensä. Luku. %
Uudenmaan	10 18.5	27 50.0	17 31.5	54 100.0
Turun ja Porin	86 74.2	7 6.0	23 19.8	116 100.0
Ahvenanmaan	11 78.6	1 7.1	2 14.3	14 100.0
Hämeen	42 71.2	3 5.1	14 23.7	59 100.0
Viipurin	49 96.1	— —	2 3.9	51 100.0
Mikkelin	26 83.9	2 6.4	3 9.7	31 100.0
Kuopion	48 98.0	— —	1 2.0	49 100.0
Vaasan	153 96.2	2 1.3	4 2.5	159 100.0
Oulun	58 96.7	— —	2 3.3	60 100.0
	<u>Valtakunta</u> 483 81.4	<u>42</u> 7.1	<u>68</u> 11.5	<u>593</u> 100.0
	<u>V. 1934</u> 487 82.0	<u>40</u> 6.7	<u>67</u> 11.3	<u>594</u> 100.0
	<u>Vv. 1931—35 keskim.</u> 508 82.9	<u>40</u> 6.5	<u>65</u> 10.6	<u>613</u> 100.0

Meijerien voituotannon määärä nousi v. 1935 23,875,509 kilogrammaan. Kauppatilasto osoittaa maasta viedyn v. 1935 10,242,861 kg voita, jotenka siis vienti oli 42.9 % meijerituotannosta. Tämän lisäksi valmistettiin mainittuna vuonna 521,345¹⁾ kg heravoita.

Ensiksi mainittu voimääärä jakaantui eri lääneille ja erilaatuisten meijeriyhmiensä sillä tavalla kuin seuraava yhdistelmä osoittaa; tämän ohella on ilmoitettu voituotanto v. 1934 ja vv. 1931—35 keskimäärin.

Lääni tai maakunta,	Yksityiset meijerit.		Osakeyhtiömeijerit.		Osuusmeijerit.		Yhteensä v. 1935.		V. 1934.		Vv. 1931—35 keskimäärin.	
	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%
Uudenmaan ...	3,218	2.3	452,487	41.5	784,392	3.5	1,240,097	5.2	1,420,783	5.8	1,269,734	5.0
Turun ja Porin	6,300	4.5	315,244	28.9	8,130,080	35.9	8,451,624	35.4	8,679,261	35.6	8,595,522	34.1
Ahvenanmaan ...	—	—	—	—	465,533	2.0	465,533	1.9	497,244	2.0	519,533	2.1
Hämeen ...	74,226	53.2	100,978	9.3	3,350,054	14.8	3,525,258	14.8	3,455,057	14.1	3,366,466	13.4
Viipurin ...	—	—	60,258	5.6	1,230,308	5.4	1,290,566	5.4	1,183,619	4.8	1,264,233	5.0
Mikkeli ...	15,354	11.0	3,350	0.3	784,552	3.5	803,256	3.4	874,762	3.6	948,002	3.8
Kuopion ...	7,150	5.1	85,152	7.8	1,508,966	6.7	1,601,268	6.7	1,627,374	6.7	1,867,950	7.4
Vaasan ...	29,808	21.4	64,003	5.9	5,275,540	23.3	5,369,351	22.5	5,498,899	22.5	5,929,981	23.5
Oulun ...	3,470	2.5	7,953	0.7	1,117,133	4.9	1,128,556	4.7	1,182,925	4.9	1,423,017	5.7
Valtakunta	139,526	100.0	1,089,425	100.0	22,646,558	100.0	23,875,509	100.0	24,419,924	100.0	25,184,438	100.0
V. 1934	168,887	—	1,173,293	—	23,077,744	—	—	—	—	—	—	—
Vv. 1931—35 keskim.	202,809	—	1,178,072	—	23,803,557	—	—	—	—	—	—	—

Mitä eri lääneihin tulee, oli kokonaistuotanto suurin Turun ja Porin läänissä, nim. 8,451,624 kg eli 35.4 % koko maan valmistusmäärästä; sitä lähinnä olivat Vaasan (22.5 %), Hämeen ja Kuopion (14.8 ja 6.7 %) läänit. Pienin oli valmistusmäärä Ahvenanmaalla, vain 465,533 kg eli 1.9 %.

Verrattomasti suurin osa voituotannosta tuli osuusmeijerien osalle; niiden osuus koko voituotannosta oli nimittäin 94.8 %, kun osakeyhtiömeijerien tuotto oli 4.6 % ja yksityismeijerien 0.6 %.

Jos lasketaan voituotannon keskimääräinen suuruus yhtä meijeriä kohti, saadaan tämä keskimäärin olemaan:

	V. 1935.	Vv. 1931—35 keskim.
Yksityismeijereille	7,751 kg	8,450 kg
Osakeyhtiömeijereille	33,013 »	35,699 »
Osuusmeijereille	45,293 »	46,131 »
Kaikille meijereille	43,331 »	43,952 »

Koko valtakunnassa valmistettiin yhtä henkilöä kohti 6.3 kg meijerivoita, sekä eri lääneissä seuraavat määrität: Uudenmaan läänissä 2.3 kg, Turun ja Porin läänissä 16.0 kg, Ahvenanmaalla 16.6 kg, Hämeen läänissä 8.9 kg, Viipurin läänissä 2.0 kg, Mikkeli läänissä 3.9 kg, Kuopion läänissä 4.1 kg, Vaasan läänissä 9.0 ja Oulun läänissä 2.5 kg.

¹⁾) »Valiosta» saatujen lukujen perusteella laskettu.

Lopuksi esitettäkön taulukko, josta käy ilmi meijerien luku, jaettuna vointuotantoon nähdien eri suuruusryhmiin, sekä vointuotannon määärä kussakin suuruusryhmässä.

Tuottantoryhmä,	Meijerien luku,			Valmistusmäärä, kilogrammaa.			
	V. 1935.	%	V. 1935.	%	Vv. 1931—35 keskim.	%	
Alle —	1,000 kg	5	0.9	3,720	(0.0)	6,604	(0.0)
1,000— 5,000 »	56	10.2	164,301	0.7	174,058	0.7	
5,000— 10,000 »	81	14.7	608,069	2.5	515,956	2.1	
10,000— 15,000 »	54	9.8	655,808	2.7	662,389	2.6	
15,000— 25,000 »	83	15.1	1,592,669	6.7	1,738,564	6.9	
25,000— 50,000 »	98	17.8	3,421,834	14.3	4,035,554	16.0	
50,000— 75,000 »	71	12.9	4,242,619	17.8	4,088,885	16.2	
75,000—100,000 »	40	7.2	3,496,405	14.7	3,518,002	14.0	
100,000—200,000 »	55	10.0	7,136,324	29.9	7,804,326	31.0	
200,000 ja yli	8	1.4	2,553,760	10.7	2,640,100	10.5	
Yhteensä	551	100.0	23,875,509	100.0	25,184,438	100.0	

Maidonkulutus vointuotannossa on laskettu kyselykaavakkeihin annetujien vastausten nojalla, jotka ilmaisevat, kuinka paljon maitoa on käytetty keskimäärin yhteen kiloon voita. Missä tietoja tässä kohden on puuttunut, on katsoitu yhteen voikiloon menevän 23.0 kg maitoa. Näin menetellen saadaan maidonkulutus olemaan kiloissa:

	Maidonkulutus v. 1935 kg.			Maidon kulutus vv. 1931—35 keskim. kg.		
	Koko- kulutus.	Yhtä voi- kiloa kohti.	Yhtä meije- riä kohti.	Koko- kulutus.	Yhtä voi- kiloa kohti.	Yhtä meije- riä kohti.
Yksityismeijer.	3,291,930	23.6	182,885	4,723,981	23.3	196,833
Osakeyht. meijer.	25,174,035	23.1	762,850	27,411,652	23.3	830,656
Osuusmeijereissä	518,686,323	22.9	1,037,373	547,409,155	23.0	1,060,870
Yhteensä	547,152,288	22.9	993,017	579,544,788	23.0	1,011,422

Eri lääneissä olivat maidonkulutusmäärit semmoisinaan sekä yhtä voikiloa ja yhtä meijeriä kohti seuraavat:

	Maidonkulutus v. 1935 kg.			Maidonkulutus vv. 1931—35 keskim. kg.		
	Koko- kulutus.	Yhtä voi- kiloa kohti.	Yhtä meije- riä kohti.	Koko- kulutus.	Yhtä voi- kiloa kohti.	Yhtä meije- riä kohti.
Uudenmaan . . .	28,736,667	23.2	1,064,321	29,922,781	23.6	1,068,671
Turun ja Porin	193,181,421	22.9	1,772,307	196,425,026	22.9	1,753,795
Ahvenanmaan ..	10,583,906	22.7	814,147	11,807,220	22.7	908,248
Hämeen	80,449,165	22.8	1,436,592	76,616,271	22.8	1,256,004
Viipurin	29,150,563	22.6	571,580	28,849,477	22.8	534,250
Mikkelin	18,013,110	22.4	621,142	21,353,951	22.5	736,343
Kuopion	36,658,893	22.9	748,141	43,387,207	23.2	834,369
Vaasan	124,138,437	23.1	790,691	137,911,073	23.3	867,365
Oulun	26,240,126	23.3	437,335	33,271,782	23.4	511,874
Valtakunta	547,152,288	22.9	993,017	579,544,788	23.0	1,011,422
V. 1934	559,004,234	22.9	1,009,033	—	—	—

Yhteen voikiloon käytetty maitomäärä oli siis yksityismiejereissä suurempi kuin muissa meijeriryhmissä sekä Ahvenanmaan, Viipurin ja Mikkelin läänissä pienempi kuin muissa osissa maata.

Meijereitä, joissa valmistettiin juustoa v. 1935 oli kaikkiaan 110 ja niissä valmistetun juoston kokonaismäärä oli 7,314,201 kg. Juoston vienti maasta oli mainittuna vuonna 4,248,197 kg eli 58.1 % meijeri-juoston tuotannosta.

Läännäin esitettyynä oli juoston valmistuksen määrä eri meijeriryhmissä seuraava:

Lääni tai maakunta.	Yksityiset meijerit.		Osakeyhtiö-meijerit.		Osuusmeijerit.		Yhteensä v. 1935.		V. 1934.		Vv. 1931—35.	
	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%
Uudenmaan ...	705,075	68.3	257,487	33.1	2,221,436	40.4	3,183,998	43.5	2,871,381	42.9	2,795,259	46.1
Turun ja Porin	61,653	6.0	346,039	44.4	1,448,663	26.3	1,856,355	25.4	1,708,873	25.5	1,472,206	24.3
Ahvenanmaan	10,200	1.0	—	—	7,086	0.1	17,286	0.2	14,947	0.2	13,958	0.2
Hämeen	126,159	12.2	174,988	22.5	572,027	10.4	873,174	11.9	764,806	11.4	631,897	10.4
Viipurin	—	—	—	—	870,150	15.8	870,150	11.9	825,366	12.3	662,802	10.9
Mikkelin	24,687	2.4	—	—	109,557	2.0	134,244	1.9	121,178	1.8	110,172	1.8
Kuopion	—	—	—	—	13,200	0.2	13,200	0.2	6,568	0.1	9,562	0.2
Vaasan	104,168	10.1	—	—	144,996	2.7	249,164	3.4	263,352	4.0	249,739	4.1
Oulun	—	—	—	—	116,630	2.1	116,630	1.6	120,964	1.8	117,751	2.0
Valtakunta	1,031,942	100.0	778,514	100.0	5,503,745	100.0	7,314,201	100.0	6,697,435	100.0	6,063,346	100.0
V. 1934	977,558	—	719,863	—	5,000,014	—	—	—	—	—	—	—
Vv. 1931—35	957,009	—	622,745	—	4,483,592	—	—	—	—	—	—	—

Suurin oli juoston valmistus v. 1935 Uudenmaan läänissä, jonka tuotanto teki 43.5 % maan koko juustontuotannosta. Lähinnä sitä tulivat Turun ja Porin (25.4 %) sekä Viipurin ja Hämeen (11.9 %) läänit. — Eri meijeriryhmissä valmistivat osuusmeijerit suurimman juustomääärän, nim. 75.2 % koko juustontuotannosta; vastaavat suhdeluvut olivat osakeyhtiömeijereille 10.7 ja yksityismejereille 14.1.

Meijerien luku, jaettuina juoston tuotantoon nähdien eri suuruusryhmiin, sekä juoston valmistuksen määrä kussakin ryhmässä käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Tuotantoryhmä.	Meijerien luku.		Valmistusmäärä, kilogrammaa.					
	V. 1935.	%	V. 1935.	%	Vv. 1931—35.	%		
Alle 1,000 kg	3	2.7	784	(0.0)	1,503	(0.0)		
1,000—5,000 »	7	6.4	14,777	0.2	18,160	0.3		
5,000—10,000 »	5	4.5	40,678	0.6	50,501	0.8		
10,000—15,000 »	4	3.6	51,756	0.7	46,376	0.8		
15,000—25,000 »	9	8.2	186,077	2.5	222,803	3.7		
25,000—50,000 »	30	27.3	1,065,347	14.6	1,046,176	17.3		
50,000—75,000 »	23	20.9	1,411,520	19.3	1,324,006	21.8		
75,000—100,000 »	11	10.0	941,164	12.9	796,020	13.1		
100,000—200,000 »	12	10.9	1,638,663	22.4	1,205,370	19.9		
200,000 ja yli	6	5.5	1,963,435	26.8	1,352,431	22.3		
Yhteensä	110	100.0	7,314,201	100.0	6,697,435	100.0		

Meijerien työntekijän ja työpäivien luku.

Meijerien työntekijämäkin koko luku oli huhtikuun 1 p:nä 1935 2,785, joista miespuolisia 1,225 ja naispuolisia 1,560, läänittäin jakaantuvat työntekijät seuraavasti:

Lääni tai maakunta,	Miehiä,	Naisia,	Yhteensä,	%	Vv. 1931—35 keskim.	Vv. 1931—35 keskim.
Uudenmaan	279	136	415	14.9	426	15.1
Turun ja Porin	304	350	654	23.5	625	22.2
Ahvenanmaan	11	26	37	1.3	36	1.3
Hämeen	150	195	345	12.4	356	12.7
Viipurin	76	152	228	8.2	215	7.6
Mikkelin	56	66	122	4.4	124	4.4
Kuopion	82	119	201	7.2	207	7.4
Vaasan	195	379	574	20.6	581	20.6
Oulun	72	137	209	7.5	246	8.7
Valtakunta	1,225	1,560	2,785	100.0	2,816	100.0
V. 1934	1,221	1,536	2,757	—	—	—
Vv. 1931—35 keskim.	1,207	1,609	2,816	—	—	—

Työntekijöistä oli miespuolisia 44.0 % ja naispuolisia 56.0 %. Ikänsä puolesta jakaantuvat työntekijät seuraavalla tavalla:

	Luku,	%	Vv. 1931—35 keskim.	Luku,	%
Alle 15 v.	2	0.1		1	(0.0)
15—18 v.	25	0.9		36	1.3
Yli 18 v.	2,758	99.0	2,779	98.7	

Niinkuin näkyy, käytetään alaikäisiä ja nuoria henkilöitä meijeriliikkeessä perin rajoitetussa määrässä; edellisiä oli vain 0.1 % ja jälkimmäisiä 0.9 % meijereissä työskentelevien koko luvusta.

Jos verrataan työntekijäinsä lukumäärästä tietoja antaneita meijereitä samojen meijerien työntekijän lukuun, saadaan yhtä meijeriä kohti seuraava työntekijän luku:

Uudenmaan läänissä	7.7	Mikkelin läänissä	4.1
Turun ja Porin läänissä	5.6	Kuopion »	4.1
Ahvenanmaan maakunnassa	2.6	Vaasan »	3.6
Hämeen läänissä	5.9	Oulun »	3.5
Viipurin »	4.9	Valtakunnassa	4.8

Meijerien työpäivien luku oli kaikkiaan 178,486 ja jakaantui se eri meijeriryhmien kesken seuraavasti:

	Keskim. yhtä meijeriä kohti.			Vv. 1931—35 keskimäärin.	
		%	Koko luku,	%	Yhtä meijeriä kohti.
Yksityismeijereissä	12,203	6.8	321	13,986	7.5 325
Osakeyhtiömeijereissä ...	12,891	7.2	314	12,985	7.0 317
Osuusmeijereissä	153,392	86.0	298	158,641	85.5 297
Kaikissa meijereissä	178,486	100.0	301	185,612	100.0 300

Eri lääneissä oli työpäivien koko luku sekä niiden keskimäärä meijeriä kohti seuraava:

Lääni tai maakunta.	Työpäiv. koko luku	% meij. kohti.	Työpäiv. luku	Lääni tai maakunta.	Työpäiv. koko luku	% meij. kohti.
Uudenmaan	19,410	10.9	359	Kuopion	10,282	5.8 210
Turun ja Porin	40,251	22.6	347	Vaasan	46,495	26.0 292
Ahvenanmaan	4,128	2.3	295	Oulun	17,392	9.7 290
Hämeen	19,436	10.9	329	Valtakunta	178,486	100.0 301
Viipurin	12,935	7.2	254			
Mikkelin	8,157	4.6	263	V. 1934	177,955	— 300

Voita ja juustoa yhteensä valmistettiin keskimäärin työpäivää kohti, kilogrammoissa:

	V. 1935.	Vv. 1931—35 keskim.
Yksityismejereissä	96	83
Osakeyhtiömejereissä	145	139
Osuusmejereissä	184	178
Kaikissa mejereissä	175	168

Eri lääneissä olivat vastaavat valmistusmäärit seuraavat, kg:

	V. 1935.	Vv. 1931—35 keskimäärin.		V. 1935.	Vv. 1931—35 keskim.
Uudenmaan läänissä	228	196	Kuopion läänissä	157	178
Turun ja Porin läänissä	256	249	Vaasan »	121	130
Ahvenanmaalla	117	129	Oulun »	72	83
Hämeen läänissä	226	191	Valtakunnassa	175	168
Viipurin »	167	136			
Mikkelin »	115	130	V. 1934	175	—

Maataloustyövään saanti ja palkkaehdot.

Maataloustyövään saanti.

Työväensaantiin nähden on pidetty silmällä sitä, onko tämä ollut hyvä, riittävä tai niukka vai onko työväestä ollut puute. Tämän mukaan ryhmitetyivät eri läänien kunnat siten kuin seuraava prosenttilukuja esittävä taulukko osoittaa.

Kuntien suhteellinen luku, joissa työvään saanti oli v. 1935.

Lääni tai maakunta.	Hyvä.	Riittävä.	Niukka.	Puutteellinen.	Osaksi riittävä,
Uudenmaan	25.0	65.0	5.0	—	5.0
Turun ja Porin	15.9	78.5	4.7	—	0.9
Ahvenanmaan	—	84.6	15.4	—	—
Hämeen	30.0	70.0	—	—	—
Viipurin	36.1	55.7	8.2	—	—
Mikkelin	31.0	65.5	3.5	—	—
Kuopion	30.6	67.3	2.1	—	—
Vaasan	36.8	60.9	1.2	—	1.1
Oulun	50.0	48.6	1.4	—	—
Valtakunta	30.6	65.1	3.5	—	0.8
V. 1934	45.1	53.3	1.0	0.2	0.4

Työväensaantisuhteita vuosina 1931—35 valaisevat seuraavat kaksi yhdistelmää, joista edellinen osoittaa työväensaantimahdolisuutta eri läänien kunnissa absoluuttisin keskimäärin ilmoitettuna ja jälkimäinen samoja seikkoja prosenttiluvuin.

Lääni tai maakunta.	Niiden kuntien keskimääräinen luku, joissa maataloustyöväen saanti oli vv. 1931—35.					
	Hyvä.	Riittävä.	Niukka.	Työväestä puute.	Osiitt. riittävä, ositt. niukka.	Yhteensä.
Uudenmaan	24	14	(0.4)	—	1	39
Turun ja Porin	57	47	2	(0.2)	(0.2)	106
Ahvenanmaan	1	12	1	—	—	14
Hämeen	39	21	—	—	(0.2)	60
Viipurin	41	20	1	—	—	62
Mikkeli	18	11	(0.2)	—	—	29
Kuopion	33	14	1	—	—	48
Vaasan	52	34	2	—	(0.02)	88
Oulun	53	17	1	—	—	71
Yhteensä	318	190	8	(0.2)	1	517

Lääni tai maakunta.	Niiden kuntien keskimääräinen luku, joissa maataloustyöväen saanti oli vv. 1931—35.					
	Hyvä.	Riittävä.	Niukka.	Työväestä puute.	Osiitt. riittävä, ositt. niukka.	Yhteensä.
Uudenmaan	61,5	35,9	—	—	2,6	100,0
Turun ja Porin	53,8	44,3	1,9	—	—	100,0
Ahvenanmaan	7,1	85,7	7,2	—	—	100,0
Hämeen	65,0	35,0	—	—	—	100,0
Viipurin	66,1	32,3	1,6	—	—	100,0
Mikkeli	62,1	37,9	—	—	—	100,0
Kuopion	68,7	29,2	2,1	—	—	100,0
Vaasan	59,1	38,6	2,3	—	—	100,0
Oulun	74,7	23,9	1,4	—	—	100,0
Valtakunta	61,5	36,8	1,5	—	0,2	100,0

Maataloustyöväen palkat.

Edellisissä vuosijulkaisuissa on pitemmän aikaa verrattu aina kyseessä olevan kertomusvuoden palkkasuhteita vuoteen 1914, jotta palkkamäärien muutokset maailmansodan ja sen jälkeisenä aikana kävisivät ilmi. Suomen valuutan vakaannuttua on tällainen vertailu kadottanut käytännöllisen merkitysensä, ja on esillä olevassa julkaisussa tehtyjen vertailujen lähtökohdaksi otettu vuosi 1926 eli sama vuosi, johon Tilastollinen päätoimisto perustaa nykyiset tukkuhintaindeksilaskelmansa.¹⁾

¹⁾ Vrt. Tilastokatsauksia, julkaissut Tilastollinen päätoimisto, v. 1929, N:o 3,siv. 33.

Hevospäivätöistä suoritetut palkat näkyvät seuraavasta:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.				Talvella.			
	Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.		Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.	
	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.
Uudenmaan	37	54	54	22	32	29	49	08
Turun ja Porin	34	73	50	54	28	91	43	70
Ahvenanmaan	45	42	64	18	33	75	51	27
Hämeen	32	89	50	74	29	86	48	30
Viipurin	38	66	57	38	32	70	51	83
Mikkelin	32	19	49	24	32	22	53	18
Kuopion	36	33	55	59	31	38	53	61
Vaasan	35	48	52	88	29	68	47	34
Oulun	39	89	62	09	31	98	55	05
Valtakunta	36	36	54	37	30	86	49	47
V. 1934	33	87	51	67	28	91	46	98
Vv. 1931—35 keskim.	33	21	50	42	27	63	44	92

Jos vertaa toisiinsa maassa hevospäivätöistä suoritettuja palkkamääriä vuosilta 1934 ja 1935, huomaa niiden lisääntyneen kaikissa luokissa. Niinpä oli lisäys talon ruuassa olevalle ajomiehelle kesällä 7.4 % ja talvella 6.7 % sekä omaruokaiselle ajomiehelle kesällä 5.2 % ja talvella 5.3 %.

Jos ne palkkamäärität hevospäivätöistä, jotka maksettiin vuonna 1926, pannaan = 100, olivat vastaavat määrität vuonna 1935 sekä 1934 ja vv. 1931—35 keskimäärin seuraavan suuruiset:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.		Talvella.	
	Talon runuassa.	Omassa runuassa.	Talon runuassa.	Omassa runuassa.
Uudenmaan	80	75	81	75
Turun ja Porin	75	75	75	74
Ahvenanmaan	84	80	83	80
Hämeen	74	73	76	76
Viipurin	77	78	77	78
Mikkelin	84	86	96	92
Kuopion	76	78	83	85
Vaasan	74	76	73	75
Oulun	63	66	70	73
Valtakunta	74	75	77	77
V. 1934	69	71	72	73
Vv. 1931—35 keskim.	68	70	69	70

Lopuksi esitettäkön *vuosipalkalla olevien työntekijäin* palkkamääät, sekä talon ruuassa että omassa ruuassa olevien. Nämä olivat eri läänissä ja valtakunnassa seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Miehen.		Naisen.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
	S u o m e n m a r k k a a.			
Uudenmaan	3,561	6,919	2,572	4,938
Turun ja Porin	3,233	6,000	2,666	4,773
Ahvenanmaan	3,458	4,975	2,258	3,650
Hämeen	3,185	6,594	2,605	4,905
Viipurin	3,086	6,263	1,745	3,998
Mikkeli	2,923	5,961	1,843	4,245
Kuopion	3,025	6,394	1,710	4,496
Vaasan	2,987	5,724	1,914	3,794
Oulun	3,086	6,650	1,649	4,290
Valtakunta	3,147	6,268	2,124	4,473
V. 1934	3,014	6,033	2,027	4,245
Vv. 1931—35 keskim.	2,963	6,011	2,047	4,307

Kuten näkyy, lisääntyivät puheenaolevat palkat v. 1935 edelliseen vuoteen verraten kaikissa ryhmissä. Lisäys oli miehen palkassa 4.4 % talon ruuassa olevalle ja 3.9 % omaruokaiselle, sekä talon ruuassa olevalle naiselle 4.8 ja omaruokaiselle 5.4 %.

Jos kysymyksessä olevat palkkamääät vuodelta 1926 pannaan = 100, olivat ne vuonna 1935, v. 1934 ja vv. 1931—35 keskimäärin seuraavan suuruiset:

Lääni tai maakunta.	Miehen.		Naisen.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
	S u o m e n m a r k k a a.			
Uudenmaan	71	82	84	91
Turun ja Porin	73	78	85	85
Ahvenanmaan	81	62	84	71
Hämeen	79	86	92	91
Viipurin	83	78	88	86
Mikkeli	86	88	91	95
Kuopion	83	91	86	98
Vaasan	81	82	82	81
Oulun	74	84	73	86
Valtakunta	78	82	84	88
V. 1934	74	79	80	84
Vv. 1931—35 keskim.	73	79	81	85

(Jatk.)

	Juurikasvit (yht.)				Sato ha kohti Röötle par ha Kg	
	Turneps et autres tuber- cules					
	Sato Röötle 100 Kg	Ala Ha	Superficie			
Kaura — Avoine	Peltoheinä <i>Foin des champs cultivés</i>	Peruna <i>Pommes de terre</i>	Juurikasvit (yht.) <i>Turneps et autres tuber- cules</i>			
	Sato ha kohti Röötle par ha Kg	Sato Röötle 100 Kg	Sato ha kohti Röötle par ha Kg	Sato ha kohti Röötle par ha Kg	Sato Röötle 100 Kg	Sato ha kohti Röötle par ha Kg
1935....	470,977	6,089,128	1,293	1,086,007	33,127,912	3,050
1934....	474,561	7,763,396	1,636	1,055,227	30,708,560	2,910
1933....	457,162	6,355,063	1,390	1,053,084	27,530,743	2,614
1932....	454,854	6,694,624	1,472	1,039,033	30,162,161	2,903
1931....	452,795	6,696,614	1,479	1,015,874	29,043,383	2,859
1931—35	462,070	6,719,765	1,454	1,049,845	30,114,552	2,868
1926—30	444,880	5,872,212	1,320	916,929	26,323,771	2,871
1921—25	428,256	5,011,963	1,170	824,285	21,490,257	2,607

	Vilteensä — Total				Sadon raha-arvo (mili. Smk) Valeur de la récolte, en millions de marcs	
	Nittyrheinä Production des pres naturels					
	Sato ha kohti Röötle par ha Kg	Sato Röötle 100 Kg	Sato ha kohti Röötle par ha Kg	Sato Röötle 100 Kg		
Koko peltoala jäsato ry <i>Total des champs et récolte</i> en unités de fourrage	Luonnonniitty ja sato <i>Prés naturels et récolte</i>					
	Sato ha kohti Röötle par ha Kg	Sato Röötle 100 Kg	Korjattu ala Superficie totale	Sato ha kohti Röötle par ha Kg	Sato Röötle 100 Kg	
	Sato ha kohti Röötle par ha Kg	Sato Röötle 100 Kg	Sato koko peltoalan ha kohti, m. Röötle par ha u. d.f.	Sato, 1, 1,000 Ry Röötle, 1, 1,000 Ry d.f.		
	Siltä täyskesäntöön Dont "mâches complètes"					
1935....	2,515,403	152,372	3,324,427	1,322	378,860	265,167
1934....	2,467,882	156,044	3,498,584	1,418	393,918	283,822
1933....	2,415,822	158,128	3,093,399	1,280	421,901	301,829
1932....	2,372,705	158,709	3,090,396	1,302	434,988	309,186
1931....	2,323,554	161,805	2,991,160	1,287	426,653	316,760
1931—35	2,419,073	157,412	3,199,593	1,323	411,264	295,353
1926—30	2,199,485	184,986	2,658,218	1,209	499,972	403,701
1921—25	2,098,444	203,655	2,239,110	1,067	543,711	451,916

¹⁾ Tähän ei sisälly laiduntamalla saatu rehuyksikkömäärä. — Y non compris la pâturage.

Kotieläimet vuosina 1921—35.—

	Hevoser — Espèce chevaline				Nautaeläimet —			
	Hieboita vili 1. v. Géniss au-dessus de 1 an	Kauhais vili 1. v. Géniss au-dessous de 1 an	Hieboita vili 2. v. Géniss au-dessus de 2 ans.	Kauhais vili 2. v. Géniss au-dessous de 2 ans.	Vihesä Total	Ylteevesi Total	Vihesä Total	Ylteevesi Total
1935.....	8,028	145,844	163,504	317,376	43,196	360,572	20,284	1,274,926
1934.....	7,850	146,993	164,542	319,395	38,208	357,593	20,741	1,260,391
1933.....	7,754	147,789	165,406	320,949	35,911	356,860	20,697	1,266,391
1932.....	7,928	149,479	167,330	324,737	35,541	360,278	21,988	1,294,320
1931.....	8,031	149,611	168,588	326,230	35,410	361,640	22,255	1,294,260
1931—35.....	7,918	147,943	165,874	321,735	37,653	359,388	21,193	1,278,058
1926—30.....	9,110	146,784	176,345	332,239	48,610	380,849	21,831	1,273,055
1921—25.....	10,442	137,870	181,493	329,805	69,330	399,135	22,116	1,268,024
								51,077 217,357

Voin ja juoston valmistus vuosina 1921—1935.
Fabrication de beurre et fromage en 1921—1935.

Bétail en 1921—35.

Espèce bovine	Lampaat Espèce ovine	Vuohet Espèce caprine	Stat — Espèce porcine			
			Ylteevesi Total	Porsitila Porc de 6 mois	Porsitila Porc des 6 mois	Porot Rennes
			Ylteevesi Total	Porsitila Porc de 6 mois	Porsitila Porc des 6 mois	Porot Rennes
			Xynttu siroja (1) Jeunes porcs	Ylteevesi Total	Ylteevesi Total	
			Xynttu siroja (1) Jeunes porcs	Ylteevesi Total	Ylteevesi Total	
			Emakkoja vili 6 kk. Traves audessus de 6 mois	Emakkoja vili 6 kk. Traves audessus de 6 mois	Emakkoja vili 6 kk. Traves audessus de 6 mois	
			Karjija vili 6 kunk. Vene 6 mois	Karjija vili 6 kunk. Vene 6 mois	Karjija vili 6 kunk. Vene 6 mois	
			Ylteevesi Total	Ylteevesi Total	Ylteevesi Total	
			Vastikota alle 1 v. Veanz au-dessous de 1 an	Vastikota alle 1 v. Veanz au-dessous de 1 an	Vastikota alle 1 v. Veanz au-dessous de 1 an	

Maataloustyövän palkat vuosina 1921—1935.
Salaires d'ouvriers agricoles en 1921—1935.

Vuosi Années	Toiminnassa olevien meijerien luku Nombre des laiteries possédées	Voiyalmostutus Fabrication de beurre 1,000 Kg	Juostonvalmistaus Fabrication de fromage 1,000 Kg	Meijerien tekijään luku Nombre des employés des laiteries	Voiyalmostukseen käytetty maitäön Lait employé pour la fabrication de beurre	Vihesä Pour 1 kg de beurre	Vihesä Pour 1 kg de fromage	
1935.....	38	41	514	593	140	1,089 22,647	23,876	1,032 778 5,504 7,314 1,225 1,560 2,785 547,152 22.9
1934.....	37	40	517	594	169	1,173 23,078	24,420	977 720 5,000 6,697 1,221 1,536 2,757 559,004 22.9
1933.....	44	39	534	617	203	1,100 22,471	23,774	1,055 538 4,590 6,183 1,225 1,643 2,868 549,119 23.1
1932.....	44	42	543	629	238	1,194 24,489	25,921	768 686 3,926 5,380 1,184 1,643 2,827 600,768 23.2
1931.....	51	39	541	631	264	1,334 26,329	27,927	952 393 3,398 4,743 1,179 1,663 2,842 641,561 23.0
1931—35.....	43	41	535	619	203	1,178 23,803	25,184	957 623 4,483 6,063 1,207 1,609 2,816 579,545 23.0
1926—30.....	58	37	513	608	314	919 21,687	22,920	920 468 3,246 4,634 1,071 1,545 2,616 536,203 23.4
1921—25.....	71	43	405	519	285	624 12,200	13,109	888 393 2,642 3,923 836 1,111 1,947 312,434 23.8

¹⁾ Vv. 1921—32 3—6 kk. ja vv. 1933 ja 1934 2—6 kk. vanhat. — Pour les années 1921—32 les pores de 3 à 6 mois et pour les années 1933 et 1934 les pores de 2 à 6 mois.²⁾ Vv. 1921—32 alle 3 kk. ja vv. 1933 ja 1934 alle 2 kk. elevat. — Pour les années 1921—32 les porelets au-dessous de 3 mois et pour les années 1933 et 1934 les porelets au-dessous de 2 mois.

Helsingissä, Maataloushallituksessa syyskuulla 1936.

Osk. Groundstroem.

Traduction des en-têtes des tableaux.

Tabl. N:o 1. Emploi des champs cultivés et récoltes en 1935.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'agriculture.

Col. 1: Départements et arrondissements. *Col. 2—3:* Froment d'hiver. *Col. 2:* Hectares. *Col. 3:* Quintaux. *Col. 4—5:* Froment d'été. *Col. 6—7:* Seigle. *Col. 8—9:* Orge. *Col. 10—11:* Avoine. *Col. 12—13:* Grains mélangés (céréales). *Col. 14—15:* Grains mélangés (céréales et légumineuses). *Col. 16—17:* Pois, fèves et vesces. *Col. 18—19:* Graines des graminées fourragères. *Col. 21—22:* Foin des champs cultivés. *Col. 23:* Herbes pour pâturage. *Col. 24—25:* À fourrage vert. *Col. 26—27:* Turneps. *Col. 28—29:* Autres tubercules. *Col. 30—31:* Pommes de terre. *Col. 32—33:* Lin et chanvre. *Col. 34:* Autres cultures. *Col. 35:* Jachère complète. *Col. 36:* Autre superficie. *Col. 37:* Total des champs.

Tabl. N:o 2. Prairies naturelles et récolte de foin en 1935.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'agriculture.

Col. 2: Total des prairies naturelles. *Col. 3:* Prairies naturelles employées pour récolte de foin. *Col. 4:* Récolte, en quintaux.

Tabl. N:o 3. Bétail en 1935.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'agriculture. *Col. 2:* Étalons (au-dessus de 3 ans). *Col. 3:* Hongres (au-dessus de 3 ans), *Col. 4:* Juments (au-dessus de 3 ans), *Col. 5:* Jeunes chevaux (de 1 à 3 ans). *Col. 6:* Poulains (au-dessous de 1 an). *Col. 7:* Total des chevaux. *Col. 8:* Taureaux (au-dessus de 2 ans). *Col. 9:* Vaches. *Col. 10:* Jeunes taureaux (de 1 à 2 ans). *Col. 11:* Génisses (au-dessus de 1 an). *Col. 12:* Veaux (au-dessous de 1 an). *Col. 13:* Total des bêtes à corne. *Col. 14:* Moutons (au-dessus de 1 an). *Col. 15:* Agneaux (au-dessous de 1 an). *Col. 16:* Total des moutons. *Col. 17:* Chèvres (au-dessus de 1 an). *Col. 18:* Verrats (au-dessus de 6 mois). *Col. 19:* Truies pleines (au-dessus de 6 mois). *Col. 20:* Truies non pleines (au-dessus de 6 mois). *Col. 21:* Porcs gras (au-dessus de 6 mois). *Col. 22:* Jeunes porcs (de 4 à 6 mois). *Col. 23:* Jeunes porcs (de 2 à 4 mois). *Col. 24:* Porcelets (au-dessous de 2 mois). *Col. 25:* Total des porcs. *Col. 26:* Rennes (au-dessus de 1 an). *Col. 27:* Poules (au-dessus de 6 mois). *Col. 28:* Autres volailles (au-dessus de 6 mois). *Col. 29:* Ruches d'abeille.

Tabl. N:o 4. Laiteries: nombre, possesseurs, force motrice et production en 1935.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'agriculture.

Col. 2—7: Nombre de laiteries. *Col. 3:* Particuliers, qui améliorent le lait de sa propre vacherie. *Col. 4:* Particuliers ou sociétés par actions, qui achètent le lait. *Col. 5:* Sociétés coopératives. *Col. 6:* Force motrice à bras. *Col. 7:* De cheval. *Col. 8:* Hydraulique. *Col. 9:* Vapeur ou autre. *Col. 10:* Production de beurre. *Col. 11:* Production de fromage. *Col. 12:* La quantité de lait à 1 kilogramme de beurre. *Col. 13:* Jours de travail des laiteries.

Tabl. N:o 5. Employés de laiteries en 1935.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'agriculture.

Col. 2—7: Hommes. *Col. 8—13:* Femmes. *Col. 14—19:* Total. *Col. 2—3:* Au-dessous de 15 ans. *Col. 2:* L'année précédante, moyenne. *Col. 3:* Le 1 avril cette année. *Col. 4—5:* De 15 à 18 ans. *Col. 6—7:* Au-dessus de 18 ans.

Tabl. N:o 6. Salaires d'ouvriers agricoles en 1935.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'agriculture.

Col. 2—5: Salaire annuel. *Col. 2—3:* Pour un homme. *Col. 2:* Avec gages en nature. *Col. 3:* Sans gages en nature. *Col. 4—5:* Pour une femme. *Col. 6—13:* Salaire d'une journée. *Col. 6—9:* En été. *Col. 10—13:* En hiver. *Col. 14—17:* Salaires d'une corvée de cheval.

**TAULULIITTEITA.
TABELLBILAGOR.
*TABLEAUX.***

Maatalous — Lanthushållning 1935.

3166,—36

Taululiite } N:o 1. (Jatk.)
Tabellbilaga } (Forts.)

Läänijakohdakunta. Län och härad.	Syysvehnä. Höstvete.		Kevätvehnä. Värvete.		Ruis. Råg.		Ohra. Korn.		Kaura. Havre.		Korsiviljasekulli. Blandssäd. (Stråsäd).		Korsipalokvillejasekulli. Blandssäd. (Strå- och trindssäd.).		Herne, papu ja virna. Ärter, bönor och vicker.		Heinänsiemen. Höfrö.		
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1 Vaasan lääni — Vasa län	1,524	27,501	4,309	62,825	46,448	670,874	29,647	385,524	73,414	802,156	2,092	29,665	1,414	18,009	608	6,994	10,767	37,253	1
2 Ilmajoen kihlakunta — Ilmola härad	374	6,025	324	4,672	8,976	122,343	4,227	45,398	11,506	100,102	201	1,240	134	1,034	87	969	2,172	7,624	2
3 Närpiön kk. — Närpes häd	11	187	1,122	17,681	4,558	75,605	2,923	39,948	5,551	68,316	44	596	5	80	13	184	785	3,931	3
4 Körsholman kk. — Korsholms häd	920	18,234	379	6,216	6,024	99,100	3,719	59,026	13,622	191,185	405	8,118	45	724	85	885	2,214	8,465	4
5 Lapuan kk. — Lappo häd	84	1,118	316	4,601	7,179	107,068	4,782	68,350	11,480	129,454	703	11,165	8	72	29	291	3,365	10,799	5
6 Pietarsaaren kk. — Pedersöre häd	12	212	162	2,406	5,238	74,374	6,038	82,170	9,910	107,838	578	7,130	31	372	12	70	669	1,989	6
7 Kuortaneen kk. — Kuortane häd	26	381	943	12,798	7,807	104,385	4,259	51,500	10,716	96,958	69	594	114	1,397	61	625	1,014	2,893	7
8 Laukaan kk. — Laukas häd	96	1,333	600	8,154	3,320	42,928	1,733	19,098	5,594	62,485	32	402	1,049	14,036	271	3,385	308	770	8
9 Viitasaaren kk. — Viitasaari häd	1	11	463	6,297	3,346	45,071	1,966	20,034	5,035	45,818	60	420	28	294	50	585	240	782	9
10 Oulun lääni — Uleåborgs län	9	87	1,708	24,288	15,620	221,784	28,147	370,313	19,176	188,925	1,210	16,098	146	1,873	117	1,032	2,380	5,102	10
11 Oulun kihlakunta — Uleå härad	1	9	498	7,460	2,672	40,267	6,279	93,180	4,783	54,909	514	7,355	19	367	3	35	418	1,091	11
12 Saloisten kk. — Sale häd	3	41	299	3,626	5,233	70,289	6,590	94,147	6,997	71,579	197	3,009	8	132	9	86	468	1,267	12
13 Haapajarven kk. — Haapajärvi häd	5	37	904	13,095	4,973	73,990	4,829	66,353	4,998	40,800	145	2,017	78	827	103	907	1,343	2,350	13
14 Kajaanin kk. — Kajana häd	—	—	4	65	2,408	32,917	3,225	30,025	1,792	14,443	234	2,020	1	7	2	4	69	190	14
15 Kemin kk. — Kemi häd	—	—	3	42	265	3,625	6,123	73,660	604	7,181	120	1,697	40	540	—	—	82	204	15
16 Lapin kk. — Lappmarkens häd	—	—	—	—	69	696	1,101	12,948	2	13	—	—	—	—	—	—	—	—	16
17 Petsamon kk. — Petsamo häd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
18 Valtakunta — Riket	24,374	448,988	46,176	703,184	241,848	3,495,195	127,363	1,659,331	470,977	6,089,128	7,464	101,229	8,652	134,056	15,715	223,634	31,728	105,847	18

Taululiite } N:o 1. (Jatk.)
Tabellbilaga } (Forts.)

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Peltoteinä. Vallhö.		Betavall. Leikum.	Vihantarehu. Grönfoder.		Rehunauris. Foderrovor.		Muut juuri- kasvit. Övriga rot- frukter.		Peruna. Potatis.		Peilava ja hampu. Lin och hampa.		Muut kasvit. Övriga växter.		Täys- kesanto. Heltträda.		Muu peltosalta. Övrig åkerareal.		Yhteensä peltosalaa. Hela åkerarealen.	
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.		Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.
	20	21		22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37		
1 Vaasan lääni — Vasa län	223,598	6,775,836	47,913	2,171	78,941	5,790	1,702,442	359	73,324	14,140	2,424,147	722	2,650	227	25,216	1,848	492,207	1			
2 Ilmajoen kihlakunta — Ilmola härad	27,459	842,991	11,044	160	5,918	991	228,881	83	16,714	2,435	426,758	148	360	20	6,683	651	77,675	2			
3 Närpiön kk. — Närpes hd	23,080	718,659	3,153	45	1,554	331	89,455	26	8,471	1,253	225,022	44	214	26	1,341	229	44,540	3			
4 Korsholman kk. — Korsholms hd	37,675	1,272,793	7,374	110	4,449	969	287,358	32	8,040	1,704	297,894	81	205	7	3,276	181	78,822	4			
5 Lapuan kk. — Lappo hd	38,461	1,113,488	10,829	184	8,749	1,263	387,806	50	12,117	2,066	331,175	95	279	14	4,674	140	85,722	5			
6 Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	34,970	1,065,735	5,807	509	25,262	609	204,213	31	3,700	1,644	255,607	84	323	7	2,021	115	68,447	6			
7 Kuortaneen kk. — Kuortane hd	30,903	813,731	6,925	413	11,166	1,049	297,782	90	12,006	2,380	446,088	157	542	82	3,462	121	70,591	7			
8 Laukaan kk. — Laukas hd	14,304	463,307	963	321	9,771	299	110,971	24	7,226	1,303	236,768	37	295	4	1,941	110	32,309	8			
9 Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	16,746	485,132	1,818	429	12,072	279	95,976	23	5,050	1,355	204,835	76	432	67	1,818	301	34,101	9			
10 Oulun lääni — Uleåborgs län	143,825	3,598,496	12,495	1,332	49,561	1,039	294,131	533	77,688	6,675	1,078,653	243	890	58	9,117	817	244,647	10			
11 Oulun kihlakunta — Uleå härad	41,675	990,198	3,692	282	11,579	187	51,191	134	19,596	1,553	237,376	3	14	5	874	331	63,923	11			
12 Saloisten kk. — Salo hd	35,150	857,167	3,385	161	7,158	369	106,591	185	31,635	1,623	271,448	24	117	9	2,535	213	63,458	12			
13 Haapajärven kk. — Haapajarvi hd	30,727	673,148	4,222	82	2,854	145	35,252	168	17,910	1,306	246,116	179	573	1	3,844	62	58,114	13			
14 Kajaanin kk. — Kajaana hd	14,775	478,562	861	339	10,865	202	55,075	29	3,495	1,047	155,532	37	186	42	1,822	188	27,077	14			
15 Kemin kk. — Kemi hd	19,616	541,402	306	301	10,604	135	45,830	17	5,052	905	135,741	—	—	41	19	28,577	15				
16 Lapin kk. — Lappmarkens hd	1,792	55,229	29	145	5,731	1	192	—	—	235	31,636	—	—	1	1	4	3,380	16			
17 Petsamon kk. ¹⁾ — Petsamo hd ¹⁾	90	2,790	—	22	770	—	—	—	—	6	804	—	—	—	—	—	—	118	17		
18 Valtakunta — Riket	1,086,007	33,127,912	153,319	20,067	756,595	15,797	4,308,748	11,501	2,853,333	82,575	12,690,468	4,858	17,900	1,873	152,372	12,737	2,515,403	18			

¹⁾ Arviolta. — Enl. uppskattning.

Taululiite } N:o 2
Tabellbilaga }

b) maanviljelysseurojen piireissä. — b) inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Sato Skörd desiton.	Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Sato Skörd desiton.		
1	2	5	6	7	8
Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap		Mikkelin läänin Maanviljelysseura — S:t Michels läns Lantbrukssällskap			
Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾	3,188	1,819	21,912	10,113	6,825
Suomen Talousseura — Finska Hushållningssällskapet	8,933	2,001	25,426	26,281	20,758
Varsinais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Egentliga Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	2,605	1,095	18,439	18,663	15,548
Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap ..	8,909	2,847	31,546	191,700	
Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	10,933	6,635	77,060		
Hämeen-Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap	5,818	3,565	37,426	4,676	3,447
Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	4,864	2,341	26,875	Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	30,204
Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	2,227	1,008	10,952	Pohjanmaan ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens svenska Lantbrukssällskap	22,695
Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap	1,638	908	13,331	Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	70,938
Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelangs Lantbrukssällskap	16,261	11,930	152,995	Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap	104,049
	12,349	6,543	91,656	Valtakunta — Riket	75,215
					561,702
					48,956
					32,705
					261,640
					39,926
					38,725
					368,662
					17,542
					16,786
					156,773
					378,860
					265,167
					2,538,564

¹⁾ Katso huom. siv. 10 ja 11. — Se anm. å sid. 10 och 11.

Taululiite } N:o 3. (Jatk.)
Tabellbilaga } (Forts.)

b) maanviljelysseurojen piireissä. — b) inom lantbruksföreningarnas områden.

Maanviljelysseura, Lantbruksförening	Mehiläisyhteiskunta.											
	Bisamillaan.			Musta silkkiperjaa (yli 6 kk.).			Övreit fjädjä (över 6 min.).			Kanoja (yli 6 kk.).		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura — Nylands och Tavastehus läns Lantbruksförening	180	8,176	5,976	1,005	208	15,545	1,322	55,573	696	9,404	6,313	73,308
2 Uudenmaan läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbruksförening	252	8,139	8,164	1,651	701	18,907	1,606	64,876	2,680	12,333	15,262	96,757
3 Suomen Talousseura — Finska Hushållningsföreningen	88	2,770	3,205	536	362	6,961	790	20,153	665	3,022	5,929	29,859
4 Varsinais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Egentliga Finlands Lantbruksförening	609	12,857	11,773	2,268	1,314	28,821	2,751	92,706	2,354	16,570	21,356	135,737
5 Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbruksförening	593	10,821	11,243	2,597	2,039	27,293	1,536	89,415	2,559	18,036	24,493	136,039
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbruksförening	277	7,858	9,053	1,370	994	19,552	1,409	55,037	2,043	12,332	14,432	85,253
7 Hämeen-Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland-Satakunta Lantbruksförening	356	4,942	6,015	1,143	402	12,858	833	40,033	1,302	7,217	10,475	59,860
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbruksförening	273	5,753	7,470	852	586	14,884	816	47,840	1,680	8,778	11,254	70,368
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbruksförening	111	2,313	3,837	445	816	7,522	343	23,850	622	4,148	3,606	32,569
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbruksförening	478	13,034	13,834	1,876	1,248	30,470	796	95,673	2,268	16,942	18,456	134,135
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelen Lantbruksförening	195	6,011	8,213	1,078	875	16,372	565	51,192	968	7,271	15,179	75,175
12 Mikkeliä läänin Maanviljelysseura — St Michelens läns Lantbruksförening	342	7,047	8,262	1,269	1,089	18,009	1,264	68,905	2,516	10,318	14,851	97,854
13 Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbruksförening	539	6,073	11,479	1,812	1,159	21,062	1,794	89,500	2,554	11,119	14,219	119,186
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelens Lantbruksförening	439	5,993	7,281	748	810	15,271	676	60,716	2,049	9,894	17,528	90,863
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbruksförening	808	12,081	13,334	2,752	2,273	31,248	675	87,688	2,621	15,728	20,621	127,333
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbruksförening	303	4,771	6,182	737	530	12,523	472	37,886	983	6,379	11,381	57,101
17 Pohjanmaan ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens svenska Lantbruksförening	219	6,780	8,324	1,200	916	17,439	203	54,972	969	8,881	10,414	75,439
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbruksförening	177	2,390	2,646	265	206	5,684	235	24,691	575	5,143	6,625	37,169
19 Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållningsförening	513	7,950	8,043	1,012	631	18,149	1,281	81,576	2,481	12,369	16,156	113,863
20 Kajaanin Maanviljelysseura — Kajaana Lantbruksförening	408	2,560	2,838	343	191	6,340	437	24,637	1,632	3,317	4,902	34,925
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbruksförening	466	2,412	2,519	190	85	5,672	229	25,703	129	3,122	3,434	32,617
22 Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lanthushållningssällskap	148	467	641	140	42	1,438	114	5,800	133	1,687	830	8,564
Valtakunta — Riket	7,774	141,198	160,332	25,289	17,427	352,020	20,147	1,198,422	34,479	204,010	266,916	1,723,974
												584,304
												391,297,975,601
												10,654
												5,732
												24,897
												27,642
												152,708
												109,972,76,039,69,316,466,306
												90,297,2,587,783
												8,956
												10,974

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna sid. 10 och 11.

Taululiite } N:o 4.
Tabellbilaga }

Meijerien luku, omistajat, käyttövoima ja tuotanto vuonna 1935.
Mejeriernas antal, ägare, drivkraft och produktion år 1935.

a) läänittäin ja kihlakunnittain. — a) läns- och häradsvis.

														Kuinka monta päivää meliitit ovat ollleet käynnessä. Antal dagar da mejerton varit i gång.
														Kuinka paljon maitoa kesk- matrin 1 kg:an vola. Huru myökeet mitölk i medel- tal till 1 kg smör.
														Valmistettu juusto, kg Tillverkat ost, kg
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Lääni ja kihlakunta Län och härad.														
Uudenmaan lääni — Nylands län	54	7	15	32	1	—	—	54	1,240,097	3,183,998	23,2	19,410		
Kaupungit — Städerna	3	—	2	—	—	—	—	3	736,912	410,689	23,4	1,095		
Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	4	—	2	—	—	—	—	4	102,431	255,000	23,0	1,459		
Lohjan kk. — Lojo hd	3	—	—	—	—	—	—	3	129,581	69,865	23,0	1,090		
Helsingin kk. — Helsinge hd	8	—	—	—	—	—	—	8	80,021	664,329	23,0	2,913		
Pernajan kk. — Pernä hd	36	—	7	8	21	—	—	36	191,152	1,784,115	22,8	12,853		
Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	116	4	13	99	1	—	—	115	8,451,624	1,856,355	22,9	40,251		
Kaupungit — Städerna	3	—	—	—	—	—	—	3	500,642	39,613	23,7	1,093		
Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	5	—	—	—	—	—	—	5	459,748	75,809	23,0	1,782		
Mynämäen kk. — Virmo hd	9	—	—	—	—	—	—	8	311,032	15,266	22,6	2,935		
Pükkiön kk. — Pikis hd	9	—	—	—	—	—	—	9	291,164	366,765	22,6	3,144		
Halikon kk. — Halikko hd	21	—	—	—	—	—	—	21	1,280,081	858,085	22,7	7,647		
Ulvilan kk. — Ulvsby hd	12	—	—	—	—	—	—	12	906,356	36,526	23,2	4,009		
Ikaalisten kk. — Ikalis hd	13	—	—	—	—	—	—	13	602,809	—	23,0	4,050		
Tyrvään kk. — Tyrvis hd	11	—	—	—	—	—	—	11	748,429	—	22,7	3,848		
Loimaan kk. — Lomijoki hd	19	—	—	—	—	—	—	19	2,173,638	340,207	22,8	6,745		
Maskun kk. — Masku hd	14	—	1	3	10	—	—	14	1,177,725	124,084	22,8	4,998		
Ahvenanmaan maakunta — Ålands landskap	14	1	—	13	1	—	—	13	465,533	17,286	22,7	4,128		
Hämeen lääni — Tavastehus län..	59	3	7	49	—	—	—	39	3,525,258	873,174	22,8	19,436		
Kaupungit — Städerna	3	—	—	—	—	—	—	3	582,681	284,952	23,1	1,094		
Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	8	—	—	8	—	—	—	8	199,497	1,245	23,2	2,315		
Pirkkalan kk. — Birkala hd	5	—	1	4	—	—	—	5	255,301	—	22,7	1,610		
Tammelan kk. — Tammela hd....	21	—	4	15	—	—	—	21	1,210,959	369,342	22,9	7,475		
Hauhon kk. — Hauho hd	6	—	—	6	—	—	—	6	408,803	96,534	22,8	2,051		
Jämsän kk. — Jämsä hd	7	—	2	6	—	—	—	7	409,370	3,878	22,7	2,224		
Hollolan kk. — Hollola hd	9	—	1	—	—	—	—	9	458,647	117,223	22,3	2,667		
Viipurin lääni — Viborgs län ..	51	—	4	47	15	6	—	30	1,290,566	870,150	22,6	12,935		
Kaupungit — Städerna	3	—	—	3	—	—	—	3	540,039	391,247	22,8	1,089		
Rannan kihlak. — Stranda härad	2	—	—	2	—	—	—	1	28,142	—	21,1	725		
Kymin kk. — Kymmenे hd	4	—	—	4	—	—	—	4	141,802	478,903	22,2	1,452		
Lappeen kk. — Lappvesi hd	1	—	—	1	—	—	—	1	22,102	—	24,0	365		
Jääskän kk. — Jääskie kd	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Äyräpään kk. — Äyräpää hd	1	—	—	1	—	—	—	1	1,639	—	23,0	360		
Käkisalmen kk. — Keksholms hd..	1	—	—	1	—	—	—	1	16,424	—	22,8	260		
Kurkijoen kk. — Kronoborgs hd..	26	—	—	25	9	—	—	14	414,446	—	22,5	5,680		
Sortavalan kk. — Sordavala hd ..	10	—	2	8	4	—	—	3	114,413	—	22,6	1,971		
Salmin kk. — Salmis hd	3	—	—	3	1	—	—	2	11,559	—	23,1	1,033		

**Taululiite } N:o 4. (Jatk.)
Tabellbilaga } (Forts.)**

b) maanviljelysseurojen piireissä. — b) inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Antal mejerier.	Valmistettu voita, kg Tillverkat smör, kg		Häyry tai muu ei tässä manttu. Änga eller annan här icke namnd.		Vesiölöma. Vattenkraft.	Hevosvoima. Hästekraft.	Kissivoima. Handkraft.	Osuskunta. Andelslag.	Yleisestiä henkilöitä tai yhtiöitä, jotka ostavat maitoa. Etsikätte personer eller boag, vika uppköja mjölk.	Yleisestiä henkilöitä, jotka jalostavat omaat maitoa. Etsikätte personer, vika för alla egen mjölk.	Meijerien luku. Antal mejerier.	Valmistettu juusto, kg Tillverkat ost, kg		Kuinka monta päivää mejerit ovat olleet käynnisissä. Antal dagar då mejererna varit i gång.		Kuinka paljon maitoa keksi- määrin keraan voita. Hur mycket mjölk i medel- ta till 1 kg smör.			
		1	2	3	4					10	11	12	13							
Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura — Nylands och Tavastehus läns Lantbruks- sällskap.....	22	4	5	13	—	—	—	—	22	46,241	1,444,079	23,5	7,866							
Uudenmaan läänin Maanviljelys- seura ¹⁾ — Nylands läns Lant- bruksällskap ¹⁾	29	3	8	18	—	—	—	—	29	456,944	1,329,230	22,9	10,449							
Suomen Talousseura — Finska Hushållningssällskapet	23	2	3	18	1	—	—	—	22	647,570	288,342	22,9	7,317							
Varsinais-Suomen Maanviljelys- seura ¹⁾ — Egentliga Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	56	2	9	45	1	—	—	—	55	4,039,348	1,168,953	22,7	19,811							
Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap... Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbruks- sällskap.....	48	1	1	46	—	—	—	—	48	3,729,597	376,733	22,9	16,158							
Hämeen-Satakunnan Maanviljelys- seura — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap	29	2	4	23	—	—	—	—	29	1,779,179	534,135	22,8	10,099							
Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbruks- sällskap	18	—	1	17	—	—	—	—	18	734,746	5,123	22,9	5,517							
Läntisen Viipurin läänin Maanvil- jelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	21	5	2	14	—	—	—	—	21	800,937	166,472	22,2	6,232							
Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssäll- skap	5	—	1	4	—	—	—	—	5	163,904	478,903	22,4	1,817							
Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelangs Lantbrukssäll- skap	4	—	—	—	4	1	—	—	3	46,205	—	21,8	1,345							
Mikkelin läänin Maanviljelysseura — S:t Michels läns Lantbruks- sällskap	39	—	—	—	3	36	14	6	—	19	540,418	—	22,5	8,684						
Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap ...	18	—	1	17	—	3	—	—	15	363,409	16,736	22,8	4,286							
Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelangs Lantbruks- sällskap	32	2	1	29	1	—	—	2	29	1,009,313	13,200	22,9	6,442							
Etelä-Pohjanmaan Maanviljelys- seura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	16	—	3	13	—	—	—	—	16	467,071	—	22,8	3,476							
Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbruks- sällskap	82	1	2	79	2	1	—	—	79	3,063,347	98,666	23,1	23,751							
	15	—	—	15	3	—	1	11	11	190,591	—	23,1	3,620							

¹⁾ Katso huom. siv. 10 ja 11. — Se anm. sid. 10 och 11.

Kunika monta päivää
meijerit ovat olleet käynnisä.
Antal dagar då mejererna
varit i gång.

Kunika paljon mattoa keski-
märkin 1 kg:an volla.
Huru mycket mjölk i medel-
tal till 1 kg smör.

Valmistettu juusto, kg
Tillverkat ost, kg

Valmistettu volta, kg
Tillverkat smör, kg

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.												
1												
Pohjanmaan ruotsalainen Maan- viljelysseura — Österbottens svenska Lantbrukssällskap												
Keski-Pohjanmaan Maanviljelys- seura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap												
Oulun läänin Talousseura — Uleå- borgs läns Hushållningsföreningssällskap												
Kajaanin Maanviljelysseura — Kaja- janan Lantbrukssällskap												
Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssäll- skap												
Lapin Maatalousseura — Lapp- markens Lanthushållningssäll- skap												
Meijerien luku. Antal mejerier.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	48	—	6	42	—	—	—	48	1,741,179	150,498	23,3	14,814
Yksityisiä henkilöitä tai yhtiöitä, jotka ostavat mattoja. Eskilsta personer eller bolag, vilka uppköpa mjölk.	20	—	—	20	—	—	—	20	500,228	—	22,4	6,090
Yksityisiä henkilöitä, jotka jalostavat omia mattoja. Eskilsta personer, vilka för- ålla egen mjölk.	43	—	2	39	2	—	—	38	771,332	116,630	23,3	12,326
	2	—	—	—	—	—	—	—	28,025	—	22,0	270
	4	—	—	—	—	—	—	—	22,205	—	24,2	1,206
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Taululiite } N:o 5. (Jatk.)
Tabellbilaga } (Forts.)

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.		Michiä — Mankön.			Naisia — Kvinnön.			Yhteensä — Summa.		
		Alle 15 vuoden. Under 15 år.	15—18 vuoden vällä. 15—18 år.	Yli 18 vuoden. Över 18 år.	Alle 15 vuoden. Under 15 år.	15—18 vuoden vällä. 15—18 år.	Yli 18 vuoden. Över 18 år.	Alle 15 vuoden. Under 15 år.	15—18 vuoden vällä. 15—18 år.	Yli 18 vuoden. Över 18 år.
				Hultikunn 1 perä kultivaa vuotta.					Hultikunn 1 perä kultivaa vuotta.	
1	Mikkelin kihlak. — S:t Michels härad			8	9				16	18
2	Juvan kihlak. — Jokkas härad	1	8	8	8	15	22	1	23	2
3	Rantasalmen kihlak. — Rantasalmi härad	2	6	6		12	3	3	18	3
4	Kuopion lääni — Kuopio län	86	81		110	118	2	2	196	199
5	Kaupungit — Städerna		9	9	16	16			25	25
6	Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad		5	5	10	10			15	15
7	Ilomantsin kihlak. — Ilomants härad	4	4		7	7			11	11
8	Liperin kihlak. — Liperi härad	12	9		28	29			29	31
9	Iisalmen kihlak. — Iidensalmi härad	26	26		20	20			54	55
10	Kuopion kihlak. — Kuopio härad	18	18		12	14			38	38
11	Rautalammin kihlak. — Rautalampi härad	12	10						24	24
12	Vaasan lääni — Vasa län		195	195		2	377	2	572	572
13	Kaupungit — Städerna			1	1	1	63	64	7	7
14	Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad		29	29		41	41		92	93
15	Närpiön kihlak. — Närpes härad		26	27		55	55		67	68
16	Korsholman kihlak. — Korsholms härad		37	37		74	74		92	92
17	Lapuan kihlak. — Lappo härad		32	32		70	67		106	106
18	Pietarsaaren kihlak. — Pedersöre härad		38	38		54	55		108	105
19	Kuortaneen kihlak. — Kuortane härad		25	24		2	2		79	79
20	Laukaan kihlak. — Laukas härad		5	5		12	13		4	4
21	Viitasaaren kihlak. — Viitasaari härad								17	18
22	Oulun lääni — Uleåborgs län			70	72	2	137	2	207	207
23	Kaupungit — Städerna			9	11	1	20	17	29	28
24	Oulun kihlak. — Uleå härad			15	15	1	42	42	57	57
25	Saloisten kihlak. — Salo härad			23	24		33	33	56	57
26	Haapajärven kihlak. — Haapajärvi härad			16	16	1	32	32	48	48
27	Kajaanin kihlak. — Kajana härad			2	1	1	3	4	5	5
28	Kemin kihlak. — Kemi härad			5	5		7	7	12	12
29	Lapin kihlak. — Lappmarkens härad								— 29	— 29
30	Valtakunta — Riket		2	18	17	1,195	1,206	2	2,722	2,758

Taululiite } N:o 5. (Jatk.)
Tabellbilaga } (Forts.)

b) maanviljelysseurojen piireissä. — b) inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura Lantbrukssällskap.	Michiä — Mankön.						Naisia — Kvinnön.						Yhteensä — Summa.							
	Alle 15 vuoden. Under 15 år.	15—18 vuoden vällä. 15—18 år.	Yli 18 vuoden. Över 18 år.	Alle 15 vuoden. Under 15 år.	15—18 vuoden vällä. 15—18 år.	Yli 18 vuoden. Över 18 år.	Alle 15 vuoden. Under 15 år.	15—18 vuoden vällä. 15—18 år.	Yli 18 vuoden. Över 18 år.	Huhtikuu 1 pnia kultiva vioita. Den 1 april under redogörsäsetet.										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
	Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap	—	—	—	2	2	73	77	—	—	—	14	14	40	41	—	2	87	91	1
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap	—	—	—	—	2	2	73	77	—	—	—	14	14	40	41	—	2	87	91	1
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾ — Nylands	—	—	—	—	3	3	73	76	—	—	—	15	—	—	3	3	113	117	2	
3 Suomen Talousseura — Finska Hushållnings-sällskapet ¹⁾	—	—	—	—	1	1	27	26	—	—	—	15	—	—	2	2	67	66	3	
4 Varsinais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Egentliga Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	—	—	—	—	2	2	157	159	—	—	—	15	—	—	2	2	307	311	4	
5 Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	108	106	—	—	—	14	—	—	—	—	252	254	5	
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	67	67	—	—	—	14	—	—	—	—	156	155	6	
7 Hämeen-Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastehus-Satakunta Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	26	26	—	—	—	14	—	—	—	—	68	68	7	
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastehus-Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	41	40	—	—	—	14	—	—	—	—	83	81	8	
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	—	—	—	—	—	—	28	27	—	—	—	14	—	—	—	—	58	56	9	
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	14	—	—	—	—	6	6	10	
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelen Lantbrukssällskap	—	—	—	—	1	1	20	19	—	—	—	14	—	—	—	—	90	91	11	
12 Mikkeliin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap	—	—	—	—	3	3	23	24	—	—	—	14	—	—	—	—	61	61	12	
13 Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	56	54	—	—	—	14	—	—	—	—	118	121	13	
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelen Lantbrukssällskap	—	—	—	—	1	1	21	18	—	—	—	14	—	—	—	—	53	53	14	
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	99	99	—	—	—	14	—	—	—	—	303	305	15	
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	11	11	—	—	—	14	—	—	—	—	41	42	16	
17 Pohjanmaan ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens svenska Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	68	68	—	—	—	14	—	—	—	—	176	176	17	
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	25	25	—	—	—	14	—	—	—	—	67	64	18	
19 Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållnings-sällskap	—	—	—	—	—	—	45	46	—	—	—	14	—	—	—	—	139	140	19	
20 Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	14	—	—	—	—	5	5	20	
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	14	—	—	—	—	12	12	21	
22 Lapin Maataloussseura — Lappmarkens Lant-hushållningssällskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	22	

¹⁾ Katso huom. siv. 10 ja 11. — Se amm. sid. 10 och 11.

**Taululiite } N:o 6. (Jatk.)
Tabellbilaga } (Forts.)**

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Vuospalkka. Årslöön.					Päivä-Dag-			palkka jaljakäpäivätystä. lön för fotdagsverke.			Päiväpalkka hevospäivätystä. Daglön för hästdagsverke.					
	Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Kesällä —		Om sommaren.		Talvela — Om vintern.		Kesällä — Om somm.		Talvela, — Om vint.				
	Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Miehen. För man.		Naisen. För kvinnna.		Talven ruussa, I egen kost.		Talven ruussa, I egen kost.		Talven ruussa, I egen kost.				
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1 Kuopion lääni — Kuopio län	3,025	6,394	1,710	4,496	16	02	26	—	9 08	17 09	9 90	19 58	5 40	36 33	55 59	31 38	53 61
2 Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad .	3,200	6,400	1,530	5,055	18	60	28	25	9 20	16 50	11 80	21 —	5 25	43 33	61 25	35 —	58 75
3 Ilomantsin kk. — Ilomants hdt	3,267	6,333	1,670	4,600	18	—	28	38	9 75	18 13	11 25	21 33	5 50	40 63	65 —	33 13	59 38
4 Liperin kk. — Libelits hd	3,167	6,917	1,844	4,300	16	67	26	67	10 33	18 44	10 33	20 22	5 89	14 25	36 43	52 86	27 86
5 Iisälmen kk. — Idensalmi hd	2,600	5,603	1,544	4,080	15	44	26	13	8 67	16 50	8 67	18 50	5 78	12 71	37 86	59 44	33 57
6 Kuopion kk. — Kuopio hd	2,670	6,048	1,690	4,557	13	60	23	30	8 —	15 70	8 80	18 40	4 80	13 —	30 —	49 50	30 —
7 Rautalammin kk. — Rautalahti hd	3,546	7,384	1,943	4,645	14	71	24	29	8 57	17 —	9 57	19 29	5 14	13 17	35 29	47 43	31 14
8 Vaasan lääni — Vasa län	2,987	5,724	1,914	3,794	16	92	27	37	11 33	19 17	11 16	21 11	7 24	14 51	35 48	52 88	29 68
9 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	2,516	7,000	1,933	—	15	17	24	50	10 50	18 —	10 17	18 50	7 33	14 33	32 50	50 50	— 26
10 Närpiön kk. — Närpes hd	2,938	5,300	1,975	3,450	16	88	26	63	12 38	19 12	11 75	20 75	7 25	13 75	39 38	55 —	30 —
11 Korsholman kk. — Korsholms hd	3,235	5,300	2,277	4,025	20	08	31	17	15 23	23 25	13 77	23 50	9 54	16 82	36 50	51 36	31 —
12 Lapuan kk. — Lappo hd	3,000	4,800	2,036	3,525	17	—	29	—	13 09	21 —	11 18	22 17	7 90	15 50	36 25	54 44	27 14
13 Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	2,947	5,960	1,644	3,510	19	11	30	14	10 42	18 38	11 53	22 14	6 59	14 08	37 —	55 53	30 77
14 Kuortaneen kk. — Kuortane hd	2,714	5,000	1,670	3,750	14	27	24	40	9 55	16 90	9 45	19 50	6 27	13 10	33 64	50 73	28 45
15 Laukaan kk. — Laukas hd	3,217	6,625	2,133	4,540	14	—	24	—	9 44	17 38	10 —	19 —	7 —	14 14	32 22	53 13	30 63
16 Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	3,117	5,725	1,767	2,814	15	20	25	20	9 40	17 89	10 10	20 80	5 90	14 22	34 38	53 11	30 63
17 Oulun lääni — Uleåborgs län	3,086	6,650	1,649	4,290	21	—	33	—	11 87	20 84	11 49	23 22	6 61	15 31	39 89	62 09	31 98
18 Oulun kihlak. — Uleå härad	3,114	6,370	1,645	3,983	18	90	30	—	10 85	20 13	9 35	19 63	6 20	14 36	37 65	60 60	29 29
19 Saloisten kk. — Salo hd	2,443	4,875	1,497	3,900	16	53	27	14	10 33	19 —	8 33	18 21	5 20	13 08	32 87	52 67	25 67
20 Haapajärven kk. — Haapavesi hd	2,625	6,050	1,444	4,400	18	89	27	78	10 —	17 —	10 11	20 89	5 —	12 —	32 14	50 56	27 86
21 Kajaanin kk. — Kajaani hd	2,678	6,023	1,450	3,955	24	—	36	43	13 20	22 14	15 —	28 57	8 20	17 71	43 50	68 33	36 —
22 Kemin kk. — Kemi hd	4,686	7,250	2,150	4,300	23	64	38	13	14 45	23 63	13 64	28 57	8 —	18 43	53 13	78 13	40 —
23 Lapin kk. — Lappmarkens hd	3,867	9,750	1,850	5,575	32	50	51	67	15 —	25 50	18 83	35 50	8 67	19 83	51 —	78 33	45 —
24 Valtakunta — Riket	3,147	6,268	2,124	4,473	16	73	26	67	10 45	17 72	10 98	20 63	7 23	14 27	36 36	54 37	30 86

Taululiite } N:o 6. (Jatk.)
Tabellbilaga } (Forts.)
b) maanviljelysseurojen pitreissä. —

Maanviljelysseura. Lantbruksällskap.	Vuospalkka. Årlön.				Päivä- Dag- kesällä —				palkka julkapäivätyöstä. Iön för fotdagsverke.				Päiväpalkka hevospäivätyöstä. Daglön för hästdagsverke.				
	Miehen. Für man.		Naisen. Für kvinnna.		Miehen. Für man.		Naisen. Für kvinnna.		Omassa ruuassa. I eigen kost.		Omassa ruuassa. I eigen kost.		Omassa ruuassa. I eigen kost.		Omassa ruuassa. I eigen kost.		
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	p.	Mk.	p.	Talon ruuassa. I gärtens kost.	Talon ruuassa. I gärtens kost.	Talon ruuassa. I gärtens kost.	Talon ruuassa. I gärtens kost.	Talon ruuassa. I gärtens kost.	Talon ruuassa. I gärtens kost.	Talon ruuassa. I gärtens kost.	Talon ruuassa. I gärtens kost.	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura — Nylands och Tavastehus läns Lantbruksällskap	3,737	7,233	2,723	5,190	19	24	28	47									1
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands länns Lantbruksällskap ¹⁾	3,441	6,695	2,468	4,758	14	96	25	—									2
3 Suomen Talousseura — Finska Hushållningssällskapet	3,667	5,583	2,362	3,900	20	73	27	60									3
4 Varsinais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Egentliga Finlands Lantbruksällskap ¹⁾	3,185	6,030	2,839	5,078	14	71	23	73									4
5 Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbruksällskap	3,134	5,986	2,471	4,578	13	98	23	78									5
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbruksällskap	3,350	6,593	2,794	5,009	14	68	23	79									6
7 Hämeen-Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland-Satakunta Lantbruksällskap	3,028	6,388	2,411	4,513	13	18	23	39									7
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbruksällskap	3,028	6,615	2,415	4,858	13	78	25	32									8
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbruksällskap ¹⁾	3,500	7,313	2,275	4,869	18	13	28	63									9
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbruksällskap	2,971	5,886	1,679	3,790	17	86	27	56									10
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelangs Lantbruksällskap	3,120	6,533	1,666	3,945	18	41	28	76									11
12 Mikkelin läänin Maanviljelysseura — S:t Michels läns Lantbruksällskap	2,938	5,956	1,765	4,255	14	87	23	91									12
13 Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbruksällskap	2,864	6,246	1,690	4,453	14	72	24	52									13
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelangs Lantbruksällskap	3,271	6,642	1,741	4,561	17	90	28	—									14
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbruksällskap	2,665	5,450	1,839	3,983	14	57	24	62									15
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbruksällskap	3,115	6,265	1,953	4,240	14	57	24	70									16
17 Pohjanmaan ruotsalainen Maanviljelysseura — Osterbottens svenska Lantbruksällskap	3,448	5,646	2,181	3,464	21	48	31	92									17
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbruksällskap	2,450	5,175	1,380	3,550	16	67	26	73									18
19 Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållningssällskap	2,815	5,956	1,579	3,996	18	33	28	71									19
20 Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbruksällskap	2,678	6,025	1,450	3,955	24	—	36	43									20
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbruksällskap	4,686	7,250	2,150	4,300	23	64	38	13									21
22 Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lanthushållningssällskap	3,867	9,750	1,850	5,575	32	50	51	67									22

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10. -- Se anmärkningarna sid. 10.